

RADU F. ALEXANDRU

GERTRUDE

2012

GERTRUDE

HAMLET

HORAȚIO

OFELIA

POLONIUS

CLAUDIUS

DUHUL

- PRIMA PARTE -

1. GERTRUDE – HAMLET – CLAUDIUS – POLONIUS

GERTRUDE E tatăl tău!

HAMLET Nu pot!

GERTRUDE Dacă nu pentru el, îndură-te de mine și nu mă obliga să fiu din nou martoră nevolniciei tale!

HAMLET Să urlu? Să-mi smulg părul din cap? Să-mi sfâșii hainele?! Pentru Dumnezeu, ce aștepți de la mine?!

GERTRUDE Să-ți iei rămas bun, așa cum se cuvine, de la părintele tău!

HAMLET Am făcut-o!.. Cu dragostea pe care i-am purtat-o și ...

GERTRUDE Vino alături de mine să-i sărutăm pentru ultima dată mâna și fruntea.

HAMLET ... Nu.

GERTRUDE Nu?!

HAMLET Nu vreau să-l văd mort, mamă... Nu pot

GERTRUDE ... L-ai iubit, Hamlet?

HAMLET Cât a trăit, nu m-ai întrebat niciodată dacă-mi iubesc tatăl!

GERTRUDE Ai plecat...

HAMLET Nu am avut încotro!

GERTRUDE ... surd la apelul lui...

HAMLET Ordinele lui!

GERTRUDE ... să rămâi alături de el, să te crească...

HAMLET Să-l slujesc!...

GERTRUDE ... ca urmașul lui la tron!

HAMLET Niciodată nu m-a întrebat...

GERTRUDE Ce trebuia să te întrebe?!

HAMLET ... și niciodată nu s-a întrebat dacă drumul pe care vroia să mă târască era drumul meu!

GERTRUDE Drumul coroanei?!

HAMLET Drumul meu!

GERTRUDE La ce altceva ar fi putut să se gândească?! Ești singurul lui fiu...

HAMLET Nu el trebuia să se gândească – eram singurul îndreptățit să o fac!

GERTRUDE De patru ani stai la Wittenberg: asta vă învață acolo?

HAMLET De *asta* am plecat.

GERTRUDE Nu ne-ai spus o vorbă înainte să pleci!

HAMLET ... Lui, da.

GERTRUDE Ce i-ai spus?... Vorbește odată!

HAMLET (*șoaptă*) ... Să nu conteze pe mine...

GERTRUDE Mai tare!

HAMLET Nu-l urmez la tron!!

GERTRUDE (*șoc, mută, într-un final*) ... Nu... Nu-l urmezi?... (*Nu poate continua; semn spre Hamlet să repete.*)

HAMLET (*neagă din cap; nu poate repeta*)...

GERTRUDE (*explozie*) De ce?!... De ce?!...

HAMLET ...

GERTRUDE (*vine în fața lui, cât mai aproape de obrazul lui*) ... Hamlet... Te rog, de ce?

HAMLET (*strangulat de emoție*) ... Niciodată... Eu... Nimeni și niciodată nu va putea fi asemenea lui... (*Semn spre încăperea alăturată unde, cu siguranță, este depus sicriul cu rămășițele Regelui*) ... Niciodată! (*Își stăpânește hohotele de plâns, dar nu poate opri lacrimile care îi curg pe obraji.*)

(Gertrude îl cuprinde cu putere și cu disperare în brațe; urlete de durere și hohote de plâns îi erup din piept.

Hamlet rămâne drept, nemișcat, cu brațele căzute pe lângă corp, cu cap ridicat peste creștetul femeii, îndreptat în direcția spre care nu a vrut să pășească.)

GERTRUDE (*încearcă să-și recapete cumpătul; îl eliberează pe Hamlet din brațele ei; îl privește îndelung, cu o amărăciune pe care nu încearcă să o ascundă.*) ... Vei fi rege, Hamlet.

HAMLET Nu, doamnă.

GERTRUDE Tronul este al nostru! Nu-l putem abandona și nimeni nu ni-l poate smulge!

HAMLET Atunci vei fi Regină.

GERTRUDE Cum?! După care Lege?! *Regina* nu este decât *mamă* sau *soață* de *Rege*! *Văduva* nu mai are loc decât în criptă!

HAMLET ... Boală... Accident... Abdic!

GERTRUDE Prințul Hamlet nu poate scoate țara la mezat!

HAMLET ... Nu accept să-mi irosesc viața într-un rol pentru care nu sunt croit.

GERTRUDE E țara ta!

HAMLET I-aș face numai rău dacă m-aș pune în fruntea ei.

(*Intră Polonius; plecăciune, înaintează un pas.*)

GERTRUDE E timpul?

POLONIUS (*aprobă din cap.*)

GERTRUDE (*îl concediază cu o mișcare din cap. Polonius iese.*) ... Odată Regele băgat în pământ, tronul rămâne vacant. Asta nu trebuie să se întâmple.

(*Intră Claudius.*)

CLAUDIUS Suntem așteptați.

GERTRUDE Nu avem Rege.

CLAUDIUS (*uimit; spre Hamlet*) Hamlet!

GERTRUDE Nu acesta e drumul lui...

HAMLET (*idee care îi vine pe loc în minte; lui Claudius*) I-ai fost frate și tatăl vostru a fost Rege...

GERTRUDE (*speriată de gândul pe care-l deslușește imediat*) Și?!

HAMLET Ai stat ca o umbră lângă el...

CLAUDIUS Frate iubitor, gata oricând...

HAMLET Ca un paj!

CLAUDIUS Ca un frate!

HAMLET Ca o slugă! Toți păream slugi în fața lui, dar ție chiar îți plăcea.

CLAUDIUS Mi-am servit Regele și Țara!

HAMLET Așa e. Fă-o mai departe: Legea îți recunoaște dreptul...

GERTRUDE Nu!!

HAMLET Doamnă?

GERTRUDE Numai peste cadavrul meu!

HAMLET (*rapidă cugetare; lui Claudius.*) ... Are dreptate.

CLAUDIUS A fost perla coroanei și grație ei, cât timp Regele a luptat în îndelungile campanii, în Țară a fost liniște și pace.

HAMLET A fost și trebuie să rămână.

CLAUDIUS Cum?

GERTRUDE Ți-am spus...

HAMLET *(lui Gertrude)* Puterea!... Puterea de care te-ai îndrăgostit și pe care o iubești atâta...

CLAUDIUS Suntem așteptați să înceapă procesiunea...

HAMLET *(semn spre ei trei.)* Dar tocmai a început! *(Lui Gertrude)* Puterea nu se face și nu se primește cadou... Se cucerește și orice preț e mic, când ești făcut să ți-o dorești cu adevărat. *(Semn spre Claudius)* E fratele lui și, dacă nu-l privești cu atenție, poți spune chiar că-i seamănă... *(Lui Claudius)* Tronul va fi al tău, din clipa în care o recunoști ca Regină...

GERTRUDE *(speriată și oripilată)* Vorbele tale nu au sens! Nu cred că-ți imaginezi...

HAMLET Va trebui să crezi și să accepți, dacă, într-adevăr, vrei să păstrezi ce-ți pare că ți se cuvine. O tradiție răspândită și respectată de evrei, încă din vremea lui Isus, cerea ca la moartea unui bărbat ca unul din frații lui să ia văduva de nevestă...

GERTRUDE *(lui Claudius)* Nu spui nimic?!

CLAUDIUS *(lui Hamlet)* Nu deslușesc prea limpede sensul vorbelor tale...

HAMLET Ai fost un frate iubitor... un cumnat iubitor... Acum va trebui să fii un Rege și un soț iubitor.

GERTRUDE Soțul meu!

CLAUDIUS Ferească Sfinții!

HAMLET Și tatăl meu!... *(râde, cu lacrimi de durere în ochi)* Pot să te îmbrățșez, "Tată"?!

CLAUDIUS *(lui Gertrude)* Glumește?

GERTRUDE Își bate joc de noi! Taică-su e întins pe năsalie, țara așteaptă să audă salvele de tun vestind un nou Rege și el ...

HAMLET *(lui Gertrude; lamă)* Eu vreau să trăiesc liber. Iar tu nu mai poți trăi decât în lanțurile Puterii! Fă ce trebuie să faci și lasă-mă să plec cât mai repede de aici!

GERTRUDE Cum îndrăznești să-mi propui așa ceva?!

HAMLET Uita-te la mine, mamă: vezi un Rege?

(Intră Polonius.

Gertrude îi face semn să iasă)

POLONIUS *(vine lângă cei trei; supus, cu capul plecat)* Umblă zvonul că prințul Hamlet nu a venit decât să-și conducă părintele la groapă, după care se va întoarce de grabă la Wittenberg, abandonând tronul ...

GERTRUDE Vorbe!

POLONIUS Așa am gândit și eu... Dar membri Consiliului apreciază, și își îndreaptă ruga către Voi (*Gertrude și Claudius*), să înțelegeți că, dacă Prințul pleacă, nu e altă cale pentru Țară decât să o conduceți împreună: Rege și Regină.

HAMLET Până și înțelepții regatului mi se alătură în gândul...

GERTRUDE De când membri Consiliului sunt chemați să se pronunțe asupra succesiunii la tron?!

POLONIUS Doar o ipoteză! Nu le-o luați în nume de rău: supuși credincioși tronului nu fac decât să caute soluțiile cele mai bune, din care Voi, cu siguranță, o veți recunoaște pe cea mai bună.

HAMLET Îmi închipui că tot tu conduci Consiliu...

POLONIUS În lipsa unuia mai vrednic... (*Privire spre Gertrude și Claudius*) Atunci?

(De undeva din spate se aude, la început doar ca un murmur, apoi tot mai distinct slujba religioasă.

Moment de derută, cei din scenă se privesc unul pe celălalt, cu speranța unei soluții salvatoare.

Gertrude privire rugătoare spre Hamlet, pas spre el.

Hamlet degajează, nu mai e nimic de spus în plus.

Polonius se întoarce spre cineva care ne scapă privirii, a rămas probabil undeva în spate, și pare a schița un semn de oprire a slujbei.

Claudius, în "ceasul al 12-lea", îl cuprinde cu brațul pe Hamlet pe după umeri și îl trage alături de el în fața lui Gertrude.)

CLAUDIUS Jur Doamnă să nu precupețesc nici un efort pentru ca prințul Hamlet să mă privească precum un părinte și Vouă să vă dăruiesc iubirea unui soț pe veci îndrăgostit și supus.

HAMLET (*gest spre Gertrude: "ce vrei mai mult?"*)

(Polonius îi face un semn discret lui Hamlet, să se retragă amândoi.)

GERTRUDE *(îi oprește cu un gest ferm; trec câteva clipe până când reușește să-și stăpânească emoția și să se simtă în stare să vorbească.)* ... Pe marginea gropii, cu inima înecată în lacrimi, în cele mai cernite haine, îmi cereți să preschimb bocetul în hohote de bucurie, să cânt și să dansez ca o neprihănită mireasă!... Accept sacrificiul pe care mi-l cereți. *(Polonius aplaudă extrem de discret, de două ori)* ...Dar, în fața lui Dumnezeu, vă cer să împărțiți cu mine acest păcat de neiertat și urmașii urmașilor voștri să spună lumii că Gertrude nu a preacurvit ci doar și-a făcut datoria de mamă și de Regină... Jurați!

(Cei trei jură și își fac cruce.)

REGINA Să mergem. *(Hamlet și Claudius sunt gata să o urmeze.)*

POLONIUS *(îi oprește cu un gest prevenitor)* Cine anunță nunta?... Când are loc?

GERTRUDE Nu voi, Consiliul, ne-ați impus-o?

CLAUDIUS Ai fost un bun și loial sfetnic iubitului meu frate. De ce să nu păstrezi pe mai departe înaltele îndeletniciri?

POLONIUS E o cinste la care nu îndrăzneau să mă gândesc...

GERTRUDE Gândește-te și fă ce trebuie.

POLONIUS Pe când fericitul eveniment?

HAMLET Mâine.

GERTRUDE Mâine?!

POLONIUS Prințe...

HAMLET *(lui Gertrude)* Cum natura nu acceptă vidul, nici puterea, în politică, nu rezistă în absența autorității. Mâine plec la Wittenberg.

GERTRUDE Cum?!?

CLAUDIUS *(în același timp)* Îți lași părinții...?!

POLONIUS *(în același timp; ton autoritar, pentru prima dată)* Nu se poate!

GERTRUDE *(lui Polonius, surprinsă de tonul lui)* Vorbește.

POLONIUS *(lui Hamlet; ton plin de respect, dar prevenitor)* O lume întreagă se va întreba uimită de ce iubitul prinț n-a vrut să fie părtaș la fericita unire a mamei lui cu cel ce de mâine îi va fi părinte...

HAMLET Pentru că părintele meu e mort! Îngropați-mă împreună cu el, alături de el, să-i împărtășesc liniștea de care sper că are parte în lumea în care a ajuns...

CLAUDIUS Dar eu îți sunt de astăzi părinte Hamlet, și nu voi fi cu nimic...

GERTRUDE *(lui Hamlet)* Nu poți să mă umilești într-un asemenea hal!

HAMLET Te iubesc prea mult, Nu poți să-mi vorbe atât de nedrepte!

GERTRUDE Rămâi atunci alături de mine!

CLAUDIUS De noi!... De tron!

HAMLET *(lui Gertrude, fără să-l fi auzit pe Claudius)* ... Șapte zile, mamă. Nici o zi în plus.

(Polonius se retrage.

Hamlet îl urmează.

Gertrude și Claudius față în față. Se privesc cu intensitate; Gertrude aruncă o privire rapidă peste umăr; Claudius face aceeași mișcare: sunt singuri.

Claudius o cuprinde pe Gertrude în brațe într-un sărut plin de patimă; Gertrude îl îmbrățișează; se despart; pentru o clipă pe fețele lor se citește pofta care îi stăpânește pe amândoi. Doar o clipă; apoi revin în rolurile lor.)

CLAUDIUS De ce nu l-ai lăsat să plece?

GERTRUDE E fiul meu!

CLAUDIUS Și al defunctului meu frate!...

GERTRUDE *(gest ambiguu din cap)* A fost și va fi întotdeauna al meu!

CLAUDIUS Cu cât va pleca mai repede...

GERTRUDE E inofensiv ca un prunc.

CLAUDIUS Pruncii cresc, le apar dinții...

GERTRUDE *(ton care nu admite replica și care, poate, stabilește relația viitoare între cei doi)* Rege!

(Claudius zâmbește cu un aer conciliant.

Gertrude întinde mâna într-un gest protocolar, Claudius întinde mâna sub mâna ei – împreună, Rege și Regină, se îndreaptă spre locul ceremoniei.)

2. HAMLET – HORAȚIO – OFELIA – POLONIUS

HAMLET Rareori a fost mulțumit de mine...

HORAȚIO Puțin a fost timpul pe care l-ați petrecut împreună...

HAMLET Și atunci, invariabil, îmi spunea că pot mai mult. Nu că așteaptă mai mult de la mine, ci că eu, față de mine, sunt dator să dau mult mai mult.

HORAȚIO Te-a iubit.

HAMLET În felul lui. Niciodată însă ca pe mama mea.

HORAȚIO Nici tu nu l-ai iubit cât o iubești pe ea.

HAMLET (*privire surprinsă, întrebătoare*) Nu-i adevărat!

HORAȚIO Sunt vorbele tale... Iertare.

HAMLET ... Doamne, aș fi făcut orice ca o dată, o singură dată! să mă fi considerat demn de prețuirea și încrederea lui! I se părea că nu reușesc niciodată să pătrund sensurile profunde ale vieții și m-a trimis la Wittenberg: cei mai buni profesori, dar mai ales cei mai imuni în fața rangului meu...

HORAȚIO Ești prețuit ca unul dintre cei mai buni studenți...

HAMLET În van: nu de el... Știi care este lucrul cel mai de preț pe care l-am descoperit?

HORAȚIO ... Adevărul?

HAMLET Și mai presus de el?

HORAȚIO Învață-mă.

HAMLET Libertatea.

HORAȚIO Libertatea?

HAMLET Niciodată nu vei reuși să recunoști adevărul, dacă nu ești un om liber. Și niciodată nu-ți va fi de folos adevărul, dacă nu-ți vei lua libertatea să-l rostești.

HORAȚIO Unui muritor sortit la rangul pentru care tu ești sortit i se poate permite...

HAMLET Fals! Fals! De-o mie de ori fals! Și eu am gândit la fel ca tine pe când, crud încă, îmi făceam de treabă în preajma tronului... Horațio, în

comorile ascunse în ceasloavele școlii, am învățat un lucru pe care nu mi l-aș fi putut imagina: cu cât un om urcă pe scara demnităților, cu atât libertățile lui scad. Când ai ajuns la vârf, ești prizonierul tuturor rânduieilor pe care tu însuți le-ai impus!

HORAȚIO

Nu este oare sacrificiul pe care trebuie să și-l asume cei care?...

HAMLET

"*Cei care*"! Despre ei e vorba, prietene: despre *cei care*, intratabil și irecuperabili îmbătați de aburii *puterii*, cred că menirea lor pe pământ e să conducă popoarele. Să le arate "drumul" și să-i călăuzească, cu orice preț! spre un ideal la care nu se ajunge niciodată.

HORAȚIO

Pentru că nu există, Horațio! "Idealul", oricare ar fi numele lui, de-a lungul Istoriei, nu a fost și nu va fi decât o veșnică proiecție a dorințelor și aspirațiilor noastre. Un vis, doar un vis!... Nu vreau să păstoresc pe nimeni, pentru că nu vreau să înșel pe nimeni!

HORAȚIO

Când te-ai născut, ăsta era drumul pentru care păraai sortit.

HAMLET

Până și ursitoarele se înșeală uneori. Nu am vocație nici de erou și nici de martir.

HORAȚIO

Dar?

HAMLET

... Să contemp lu lumea... Și oamenii... Să înțeleg ce se întâmplă, dincolo de ceea ce credem că vedem și înțelegem.

HORAȚIO

Filozofia!

HAMLET

Mă încerci, prietene! Ai o părere atât de proastă despre mine ca să crezi că aș avea nerușinarea să mă pretind *filozof*, doar pentru că am conspectat câteva tomuri?

HORAȚIO

Nu vreau să cred că ți-am dat vreodată motive să te îndoiești de dragostea ce-ti port...

HAMLET

(*sincer surprins*) Horațio!

HORAȚIO

... și eu, la rândul meu, nu pot să mă gândesc la tine ca la un om care îmi ascunde gândurile...

HAMLET

Vorbește!

HORAȚIO

Ce ai făcut astăzi sunt lucruri de o importanță și de o gravitate pe care mintea ta nu cred că nu le cuprinde.

HAMLET

Pe șleau!

HORAȚIO

Ai refuzat tronul, ai pus în locul tău un om de nimic, ai smuls-o pe mama ta de la căpătâiul bărbatului pe care l-a adorat o viață și-ai aruncat-o în brațele unui străin, ai...

HAMLET Basta! (*Sincer surprins de ce aude*) Așa să fie?!

HORAȚIO Întrebi?!

HAMLET (*căută încă răspunsul*) ...Chiar am făcut-o?

HORAȚIO Cu ce drept ți-ai permis să intri în viețile oamenilor și să le dai peste cap, numai și numai pentru ca tu s-o trăiești pe a ta așa cum îți place?

HAMLET Orb ce ești!!... "Prietenul meu din copilărie", "Fratele meu în idealuri și credință"!... Habar n-ai pe ce lume trăiești!

HORAȚIO Nu înghit urletele tale, dacă nu produci și un singur argument!

HAMLET ... Dragul, bunul și curatul meu prieten Horațio... (*Rar, să se facă bine înțeles, dar, mai ales, să-și stăpânească emoția și durerea care răzbate din fiecare cuvânt.*)... Tu chiar crezi că **eu** am făcut ceea ce tu crezi că am făcut? Că poate cineva schimba cu de-a sila viața unui om, dacă... **dacă** omul acela nu-și dorește ca viața lui să fie schimbată?

HORAȚIO Mama ta abia se aștepta silită?!...

HAMLET (*îl oprește cu un gest ferm; continuă ca și cum nu a auzit cuvintele lui Horațio*) Sigur, omul... omul despre care-ți vorbesc nu merge pe stradă și nu-i oprește pe cei care îi ies în cale să le împărtășească aspirațiile lui ascunse, dar... Horațio, nu ne supunem decât acelor "decizii impuse" care vin într-un fel în continuarea pornirilor care zac ferecate în adâncul sufletelor noastre. Și așteaptă acolo, poate fără ca nici noi să știm, clipa în care pot țâșni la lumină, pentru a fi împlinite.

HORAȚIO E fals și nedrept ce spui!

HAMLET Crezi?

HORAȚIO Sunt sigur! Așa cum vezi tu lumea, nu mai există graniță între noblețe și abjecție, între onoare și lașitate... Între eroism și trădare!

HAMLET Din contră!

HORAȚIO Din vremurile cele mai negre ale Istoriei, au fost oameni care au rezistat, care au apărat libertatea spiritului, a cugetului și oameni care au fost forțați să-și vândă sufletul, frânți sub torturi de neînchipuit și de nesuportat!

HAMLET De ei! De *nesuportat* de ei. Alții, în aceleași timpuri și la aceleași torturi, au rezistat. De ce, oare? Pentru că orice tortură fizică poate fi suportată. Măreția celor dintâi, în fața cărora mă plec până la pământ, nu rezidă în rezistența fizică la suferință, ci în forța de-a fi respins *compromisul*,

nesfârșitele *plăceri lumești* care li s-ar oferit pe tavă în schimbul abjurării. Nu mă lăsa să continui, să nu ajung...

HORAȚIO Nu tu ai smuls-o pe Regină de pe marginea gropii și ai condus-o în patul?!... *(Se oprește, parcă speriat de propria-i necuviință)*

HAMLET ...

HORAȚIO Am mers prea departe! Iertare, Prințul meu.

HAMLET ... Am lipsit patru ani de acasă. Poate ceva e putred în palatul asta.

HORAȚIO Mă sperie gândul!

HAMLET Nu mai mult decât adevărul care se cere deslușit...

(Pe replica lui Hamlet, intră OFELIA. Vine din spatele lui, nu o vede.

Horațio o observă primul și îi face semn lui Hamlet să se oprească.

Ofelia înaintează ușor nesigură, intimidată; Hamlet își deschide brațele, Ofelia se repede în brațele lui, îmbrățișare lungă.

Horațio se retrage neobservat de cei doi.)

HAMLET Îți vine să crezi?... *(Întoarce capul spre locul în care, cu o clipă mai devreme, stătea Horațio; abia acum observă plecarea lui, o strânge din nou în brațe pe Ofelia.)*

OFELIA Nu găsesc cuvintele care ți-ar putea alina durerea...

HAMLET *(îi pune un deget pe buze, oprind-o să continue)* Lasă... *(O privește îndelung.)* Patru ani...

OFELIA Numărați zi de zi și oră de oră...

HAMLET Nu mă dojeni... Ți-am scris... Spune-mi de tine... Ce faci?

OFELIA *(ridică neputincioasă din umeri)* "Fata lui Polonius"! Regulile curții orânduiesc viața fiicei primului curtean...

HAMLET Școală înaltă!...

OFELIA La ce-mi va folosi?

HAMLET Vei fi o pereche de neprețuit pentru cel care...

OFELIA Vrei să-mi spui ceva ce nu am găsit în nici una din scrisori pe care le-am primit?...

HAMLET La fiecare șapte zile...

OFELIA Ți-ai ținut cu strășnicie promisiunea, nu ai sărit niciun termen... Dar vorbele pe care le-ai așternut pe hârtie păreau scrise mai curând de un om de onoare, decât de un îndrăgostit. Iar acum...

HAMLET Bucuria de-a te fi revăzut m-a făcut pentru o clipă...
OFELIA Iartă-mă că am îndrăznit să uit în ce zi suntem.
HAMLET *(ii sărută cu vârful buzelor ambele mâini)* Îngăduie-mi să mă retrag.

(Ofelia îl sărută ușor pe frunte.

Hamlet se retrage.

Intră POLONIUS.)

POLONIUS *(face câțiva pași în jurul lui Ofelia; privește chipul impenetrabil al fetei)*
... Deci?
OFELIA Ce planuri ai?
POLONIUS Să te apăr.
OFELIA În ce te privește, ce planuri ai?
POLONIUS ... Patruzecișidoi de ani am slujit cu credință unul dintre oamenii care se nasc atât de rar și care, dacă te îngăduie în preajma lor, ai toate motivele să-ți spui că nu ți-ai trăit viața în zadar...
OFELIA Omul acela e mort.
POLONIUS Și viața merge mai departe.
OFELIA La ce onoare mai poți aspira?
POLONIUS Aceeași... Un singur lucru știi să-l fac ca nimeni altul: să slujesc.
OFELIA Împotriva lui Hamlet?
POLONIUS Cum te gândește la așa ceva?... Sunt în slujba celui care mă angajează: pe el îl servesc și doar alături de el aș putea fi "împotriva" cuiva. Hamlet nu stă în calea nimănui, nu are nevoie de nimeni, nici măcar de tine...
OFELIA ... Nu am să te las să-i faci vreun rău.
POLONIUS Sunt părintele tău: fii atentă cum vorbești...
OFELIA Ți-am spus doar...
POLONIUS Nu ai spus nimic. Nu ai deschis gura. Eu am spus și nu-ți permit să ieși din cuvântul meu.
OFELIA Tată... ai încercat să-mi dăruiești toată dragostea din lume...
POLONIUS I-am jurat răposatei tale mame și mă bucur că te aud...
OFELIA Dar cel mai mult pe lume îl iubesc pe Hamlet.
POLONIUS Cum îndrăznești?!...
OFELIA Nu-mi fac nici o iluzie...

POLONIUS Ți-am spus-o din prima clipă...

OFELIA ... dar cât am să trăiesc am să-l apăr de orice rău l-ar putea ajunge.

POLONIUS Mai limpede.

OFELIA ... Nu este mai mare de doi numărul oamenilor care, în afara făptașilor, știu un adevăr care îți îngheață sângele în vine...

POLONIUS (*surprins, speriat*) Nu știi nimic! Despre vorbești?!

OFELIA O fărâmbă din mintea ta mi-ar fi fost deajuns să dezleg taine pe care nici un muritor nu-și dorește să și le imagineze...

POLONIUS Acasă!

(*Ofelia iese supusă.*)

3.

GERTRUDE – CLAUDIUS – POLONIUS – HORAȚIO – HAMLET – OFELIA – DUHUL

GERTRUDE Mulțumit?

CLAUDIUS Mulțumirea ta e singura mea mulțumire.

GERTRUDE N-am mai întâlnit om care să-ți răspundă invariabil cu vorbele pe care vrei să le auzi!... Și totuși?...

CLAUDIUS ... Nu s-au potrivit toate prea bine... prea ușor?

GERTRUDE Lucrurile bine cumpănite se așează întotdeauna în rostul lor...

CLAUDIUS Chiar și refuzul lui Hamlet? Greu să cred că l-ai anticipat...

GERTRUDE Nu l-am așteptat. Dar nu l-am exclus.

CLAUDIUS Să refuzi tronul?!

GERTRUDE E suficient să-l auzi invocat și salivezi precum un copil în fața unui tort uriaș. Pentru el, însă, e o povară copleșitoare...

CLAUDIUS Îți ofer invariabil plăcerea să mă ironizezi...

GERTRUDE Nu faci eforturi prea mari, nu-i așa?

CLAUDIUS *(râde; extrem de binevoitor, dar dornic să se facă bine înțeles)* ... Doamna mea...

GERTRUDE Regină.

CLAUDIUS ... Regina mea, nici un bărbat pe lumea asta nu a plătit preț mai mare pentru iubirea unei femei decât cel plătit de mine.

GERTRUDE Te plângi?

CLAUDIUS Mortul de la groapă nu se mai întoarce... Dar mie nimeni nu-mi va mai sta în cale.

GERTRUDE *(senină, plină de bună-voință)* Bravo, o veste bună!... Dragul meu, hai să facem câțiva pași împreună și să-mi mai spui câteva din lucrurile de care crezi că de acum, "supusă regină", trebuie să ții cont... *(Îl ia de braț și se plimbă încet, timp în care pot vorbi cât mai ferți de orice ureche indiscretă. Fără urmă de ostentație, sesizăm imediat că ea e cea care conduce mișcarea: pașii, ritmul, opririle)* Vorbeai de preț...

CLAUDIUS *(docil, dar nu supus)* Vorbeam de iubire.

GERTRUDE Iubire?!...

CLAUDIUS Iubirea mea pentru tine.

GERTRUDE Ce frumos sună: "Iubirea mea pentru tine"!... Nu crezi că am putea da o ușoară senzație de indecență dacă, la vârsta noastră, ne mai permitem să vorbim despre...

CLAUDIUS Suntem în luna de miere!

GERTRUDE (*aer "feciorelnic"*) Doamne, încă nu m-am obișnuit cu ideea. (*Taie; ton sec*) Dar nu puțini vor fi cei care vor râde și vor spune că totul nu e decât calcul și interes politic.

CLAUDIUS Pentru că nu știu cât...

GERTRUDE "Cât ce" și "cât cine", Claudius?! Cine a tras de cine? Cine a avut curajul, a cui a fost nebunia să facă primul pas, și al doilea, și al treilea, să însufle cutezanță în inima celui care se lipea de ziduri când îi trecea "măritul Rege" prin față?!... Răspunde când te întreb!

CLAUDIUS Totul ți se datorează ție.

GERTRUDE De douăzecișipatru de ani ești bărbatul meu și sunt femeia ta – de douăzecișipatru de ani am sorbit până la ultima picătură cupa duplicității, și a umilinței, și a spaimii și toate le-am trăit cu zâmbetul pe buze pentru că am avut convingerea că, într-un final, vom ajunge să ne trăim iubirea în văzul tuturor, pe tronul pe care noi l-am susținut și l-am apărat împotriva tuturor celor care au urzit împotriva lui. Așa e?!

CLAUDIUS (*șoaptă*) Întru-totul.

GERTRUDE Mai tare!

CLAUDIUS Așa e cum spui.

GERTRUDE Și atunci cum îndrăznești să-mi spui de "prețul" pe care tu...

CLAUDIUS (*șoaptă*) Crima, Gertrude! Fratricidul!

GERTRUDE Am comis-o împreună! Când lucrurile au ajuns la limita dincolo de care nu mai puteam continua. Când a trebuit să alegem între a sfârși ca doi amanți decrepiți, înfricoșați de gândul călăului sau al exilului, și curajul să smulgem ce ni se cuvenea și să ne bucurăm de viață, atât cât ne mai este dat. Nu am vrut să-mi termin viața ca Regina a slujnicilor: am dreptul să fiu Regina unui Rege! Regele Claudius!

CLAUDIUS De ce nu am eu mintea ta?...

GERTRUDE Dar o ai, Claudius, o ai. (*Se ascunde în îmbrățișarea lui.*) De o viață, pentru o viață...

CLAUDIUS Fă-mă să înțeleg de ce Hamlet a tratat coroana ca pe-o bășică de porc umflată...

GERTRUDE Îl știi din ziua în care s-a născut și ți-e la fel de necunoscut ca un om pe care îl vezi prima dată.

CLAUDIUS Îl știu, în schimb, foarte bine pe cel care i-a fost tată! Rar să sară vreodată așchia mai departe de trunchi... M-aș fi simțit mult mai bine dacă mâine l-aș fi strâns în brațe și i-aș fi urat "Drum bun"...

GERTRUDE Ți-e frică de el?

CLAUDIUS Ți-am dat vreodată temei să crezi că aș cunoaște frica?

GERTRUDE E fiul meu, Claudius! Și, după Rege, oamenii pe el l-au iubit întotdeauna cel mai mult... Avem nevoie să mai rămână lângă noi... Să fim văzuți împreună... Să oferim mulțimii bucuria că rana s-a vindecat mai repede decât își imaginau... că vremurile bune nu au trecut... și noi, familie unită, veghem la pacea și buna ei stare...

CLAUDIUS Polonius. *(Nu a strigat; tonul nu este ridicat, ca și cum s-a adresat cuiva care putea să urmărească discuția lor.)*

POLONIUS *(intră imediat; se înclină)*

CLAUDIUS Mâine, în fața întregii curți, semnez decretul-regal care îl numește pe prințul Hamlet urmașul meu la tron...

POLONIUS Înainte de a-l înștiința...

CLAUDIUS ... și curierii vor pleca în toată țara, să facă cunoscută decizia luată.

POLONIUS Îndrăznisem să spun...

CLAUDIUS Știi ce ai vrut să spui. Va accepta. Vrea să plece cât mai repede și va accepta orice angajament care are scadența într-un viitor cât mai îndepărtat.

GERTRUDE Regele are dreptate.

(Polonius se înclină în fața celor doi; vrea să se retragă.)

GERTRUDE Ofelia... *(Polonius rămâne pe loc.)* A schimbat un cuvânt cu prințul?

POLONIUS Nimic mai mult decât să-l asigure de sincera și calda ei compasiune.

GERTRUDE Dacă nu ai nimic împotriva, sunt sigură că prezența ei i-ar mai însenina gândurile...

POLONIUS Dacă Regina dă ordin...

GERTRUDE Dragul meu Polonius, uneori m-aș bucura să te văd, măcar și pentru o clipă, eliberat de povara îndatoririlor de care întotdeauna te-ai achitat exemplar...

POLONIUS Sunteți prea bună...

GERTRUDE ...și care m-a împiedicat să-ți deslușesc vreodată cu adevărat gândurile.

POLONIUS Vă asigur că nu am dorință mai fierbinte...

GERTRUDE Spune-i Ofeliei că ne îndatorează mult, pe Rege și pe mine, dacă, în generozitatea ei, ar petrece puțin timp alături de un tânăr care... (*Gest sugestiv cu mâna: "Știi tu să continui..."*)

POLONIUS Două suflete nu pot fi legate de-o prietenie mai curată decât cea dintre Ofelia și Hamlet! Și chiar dacă i-am cerut să-și scoată din minte orice gând legat de un viitor alături de iubitul nostru prinț...

GERTRUDE Nu vorbim despre viitor, Polonius. Astăzi îți cer... te rog...

POLONIUS E o onoare pentru noi să ne aducem modesta contribuție la depășirea unui moment atât de greu pentru țară...

(Intră HORAȚIO precipitat; face un pas, încremenește.)

HORAȚIO Prințul?!... (*Dintr-o privire realizează că cel pe care îl caută nu este în cameră. Vrea să se retragă imediat.*) Iertare!

GERTRUDE "Prințul"?!
HORAȚIO (*rămas pe loc*) ... Mi s-a spus... Credeam...
GERTRUDE Că este aici; nu este...
HORAȚIO Am spus "Iertare"... (*Vrea din nou să iasă.*)
CLAUDIUS Ce s-a întâmplat cu prințul?
HORAȚIO Nimic... Tocmai ieșeam...
GERTRUDE Ești tulburat, Horațio... Care-i pricina?...
HORAȚIO (*vădit încurcat; e limpede că surpriza întâlnirii cu familia regala îl pune în dificultate. Se pleacă în fața celor două capete încoronate*) ... Nu am apucat să Vă împărtășesc durerea pe care o resimt la pierderea celui care a fost un mare rege, un soț și un frate atât de iubitor și pe care nu-l vom putea da niciodată uitării...

CLAUDIUS Regina te-a întrebat care-i pricina agitației tale.
HORAȚIO Tocmai am spus...
CLAUDIUS Nimic!...
HORAȚIO Poate într-o altă împrejurare...
GERTRUDE Horațio, de ce dai buzna și îl cauți ca disperatul pe fiul meu?...
HORAȚIO Ăăă...
GERTRUDE Dintre toți prietenii lui Hamlet, ești singurul care niciodată nu ai știut să minți... (*Caldă, maternă.*) Renunță. Te rog.

HORAȚIO (efectul scontat) ...Am avut un vis... (*Încurajat de privirea atentă a Reginei, se eliberează.*) .. Hamlet era pe cale să se înece... Se lupta să se salveze...

POLONIUS ... Mai departe.

HORAȚIO ... ca și cum cineva încerca să-l tragă în adâncuri și Hamlet nu reușea să se elibereze... Mai lua o gura de aer și se scufunda din nou, să lupte împotriva celui care îl trăgea la fund... Țâșnea din nou deasupra apei... Tot mai fără de puteri... Tot mai în van...

GERTRUDE (*sincer impresionată*) Doamne!

CLAUDIUS (*tare, să fie auzit în afara încăperii*) Căutați-l pe Prinț!

HORAȚIO (*vrea să iasă*) Mă duc eu...

CLAUDIUS Rămâi.

GERTRUDE (*lui Polonius*) Ce poate să însemne?

POLONIUS ... Suferința care l-a prins în brațele ei pe fiul Vostru și zbaterea lui de-a înfrunta cu curaj...

HORAȚIO Un suflet neîmpăcat orbăcăie după salvare!...

GERTRUDE Și s-a agățat tocmai de Hamlet?!

HORAȚIO Întâmplarea a făcut ca fiul Vostru...

POLONIUS (*lui Horațio*) Vorbești despre lucruri pe care încă nu le-ai pătruns, tinere domn...

HORAȚIO "Tinere domn" nu e implicit o probă a ignoranței pe care o insinuați. (*Spre Gertrude și Claudius, doct, dar nu prețios.*) Ar trebui să încep prin a vă vorbi despre Îngeri: mesageri între Dumnezeu și noi; despre Kabala și Thora, despre Biblie... Despre cei trei Îngeri care ne însoțesc de la naștere, meniți să ne protejeze și de Satan (înger căzut, rupt de Dumnezeu) prezent în partea întunecată din noi, așa cum Dumnezeu este prezent în partea noastră luminoasă, dar și de consecințele opțiunilor și faptelor noastre...

GERTRUDE (*binevoitoare*) Pentru o primă lecție...

CLAUDIUS (*lui Horațio*) Continuă. Deslușește visul.

HORAȚIO Sire, ieșim din teritoriul *științelor exacte* și pășim într-o lume...

CLAUDIUS Condu-ne.

HORAȚIO Există, după unele teorii, *Îngerii personali, îngerii păzitori*, cărora sufletul viitorului nou-născut le este încredințat cu 40 de zile înainte de naștere. Sufletul își cunoaște și chiar își alege, firește în linii mari, destinul, dar în

clipa nașterii totul este dat uitării pentru a nu-i influența alegerile de-a lungul vieții pământene, pentru a lăsa intact liberul arbitru.

CLAUDIUS

Visul?!

HORAȚIO

(precipită încercând să ducă prelegerea până la capăt)... îngerul păzitor este prezent în fiecare clipă a existenței noastre, mai cu seamă în timpul somnului, când spiritul nostru părăsește corpul și pătrunde în lumea invizibilă minții, unde se află îngerii, dar și sufletele morților, cu care comunică.

CLAUDIUS

Comunică cu sufletele celor care au murit?! *(Lui Gertrude)* Ce spune, băiatul ăsta?

HORAȚIO

Visele sunt reminiscențe ale acestor *întâlniri*.

GERTRUDE

În măsura în care suntem în stare să descifrăm visele, putem primi mesajele sufletelor celor care nu mai sunt printre noi?...

HORAȚIO

Uneori, da.

CLAUDIUS

Un mesaj de felul ăsta te poate scoate din minți! Hamlet, nu-i așa? știe toate astea la fel de bine ca și tine...

HORAȚIO

Cu mult mai bine!

CLAUDIUS

Bravo lui!

GERTRUDE

(lui Horațio) A vrut să se întoarcă imediat la Wittenberg și eu l-am oprit... M-am gândit că măcar un timp...

HORAȚIO

Să nu mă întrebați cum ar fi mai bine...

GERTRUDE

Ba tocmai asta așteptam să aud de la tine.

HORAȚIO

"Mai bine" pentru mine înseamnă altceva decât "mai bine" pentru Regină și pentru Rege și cu totul altceva pentru prințul Hamlet...

CLAUDIUS

Un răspuns nu ești în stare să dai ca lumea!

GERTRUDE

(despre Horațio) Are dreptate... *(Lui Horațio.)* Ajută-mă... Ajută-l. Spune-mi ce crezi că trebuie să fac ca el să treacă mai ușor peste o durere ce nu o poate stăpâni...

CLAUDIUS

Să adunăm un grup de prieteni apropiați în jurul lui?...

GERTRUDE

(lui Horațio) Alături de tine, Rosencranz și Guildenstern mi s-au părut a-i fi printre cei mai dragi...

POLONIUS

Să invităm, colegi și profesori, să petreacă o vreme la curte...

CLAUDIUS

Oricând și oricât!

HORAȚIO

... Cel mai bine se simte în intimitatea propriului gând. Cu noi, "*prieteni*", ajunge să vorbească doar după ce întrezărește o

interpretare, o... perspectivă nouă a lucrurilor pe care le pune în discuție.

POLONIUS Teatrul! Cel mai mult îi place teatrul: iubește actorii și îi consideră "cronica timpurilor noastre"...

HORAȚIO Așa e.

CLAUDIUS Mâine să avem la curte cea mai bună trupă!

POLONIUS Pentru asta chiar o să vă fie recunoscător.

(Intră HAMLET)

HAMLET *(privire circulară)* Mai mult decât puteam spera!

CLAUDIUS *(lui Polonius)* De mâine, un ofițer destoinic să-l urmeze la o distanță cuviincioasă pe Prinț

HAMLET *(lui Polonius)* E o glumă, bunule Polonius, doar o glumă. *(Spre cei de față.)* Mamă?... Rege?... Horațio?

CLAUDIUS Horațio spunea...

HAMLET Să dăm atunci măcar odată întâietate *Cărții* în fața *Puterii* și să-l lăsăm pe Horațio să ne spună ce are să ne spună...

(Hamlet îi invită pe ceilalți să iasă. O clipă de ezitare, produsă de uimire, Gertrude iese prima, urmată de Claudius și de Polonius.)

HORAȚIO *(șoaptă)* Nu aici.

HAMLET Dacă cunoști un loc în regat în care ești sigur că nu te aude decât cel care vrei să te audă, condu-mă de grabă acolo.

(Hamlet și Horațio fac amândoi, în același timp, un pas în față: sunt într-un alt spațiu.)

HAMLET "Te caută, Horațio": e primul lucru pe care mi l-au spus toți cei cărora le-am ieșit în cale...

(Horațio clipă de ezitare, suficient pentru ca în scenă să intre precipitată Ofelia: respiră cu greutate, a alergat sau a trecut printr-o mare emoție.)

HORAȚIO *(înciudat)* Cum Dumnezeu apari de câte ori vrem să fim singuri?!...

OFELIA *(nu-l vede, nu-l aude; privirea fixată pe Hamlet.)* Hamlet!

HORAȚIO *(lui Hamlet)* E important ce aveam să-ți spun...

HAMLET *(îl întrerupe cu un gest cald; către Ofelia.)* S-a întâmplat desigur ceva neobișnuit...

OFELIA *(îl privește nemișcată; lacrimile îi curg șiroaie pe obraji; într-un târziu aprobă încet din cap.)*

HORAȚIO *(gata să se retragă)* Cheamă-mă când putem vorbi...

HAMLET Ne poți fi poate de folos.

HORAȚIO *(se supune, rămâne pe loc)*

HAMLET *(lui Ofelia)* ... Spuneai...

OFELIA ... Am visat...

HORAȚIO A visat! *(Începe să râdă în ciudat, își trage o palmă în cap.)*

HAMLET ... și te-ai speriat.

OFELIA *(neagă din cap)*

HORAȚIO Înfricoșat!...

OFELIA *(aprobă încet din cap afirmația lui Horațio)*

HAMLET *(relaxat)* Nu-i a glumă! Vrei să ne povestești și nouă?

OFELIA *(neagă din cap; după câteva clipe începe să lege cuvintele)* ... Noi doi... Tu și eu... Nu știu unde... Până atunci am rătăcit într-o mulțime de altele locuri... Ai spus că n-are rost să continuăm și ne-am oprit... Nu avea rost... Ideea a fost a ta și eu... Nu, ideea a fost a mea!... Sigur a mea, pentru că m-ai întrebat *ți-ai pierdut mințile?!* și eu ți-am spus *nu* și tu mi-ai spus *să nu mai deschizi gura!*... *Să nu îndrăznești să mai deschizi gura* și erai foarte supărat pe mine și mi-a fost frică c-ai să pleci și-ai să mă lași acolo... Eram sigură c-asta ai să faci și aveai dreptate și m-am întins pe jos m-am încolăcit și-am închis ochii și-am vrut să nu-i mai deschid niciodată... M-am trezit când m-ai luat în brațe... Și mi-ai șoptit la ureche *ai dreptate asta doar asta ne-a mai rămas de făcut* și eu am crezut că visez și-am țipat *repetă* și am vrut să mă desprind din brațele tale... Și tu nu mi-ai dat drumul și ai repetat mai tare clar și limpede... *Ai dreptate asta trebuie să facem...* ...

HAMLET ... Ce trebuia să facem?

OFELIA *(buzele strânse, neagă repetat din cap)*

HAMLET *(îi pune mâinile pe umeri și o scutură cu putere)* Ce?!

OFELIA ... Să ne sinucidem. Împreună.

HORAȚIO Ți-ai pierdut mințile?!

OFELIA ... Am obosit...

(Hamlet se așează, o întinde pe Ofelia alături; își scoate tunică, o împăturește ca pe o pernă, i-o pune sub cap.)

OFELIA *(abia perceptibil; crește la urlet pe replică)* ...Nu vă mai osteniți pentru mine... Nu merit... Călăul era tânăr... de treabă și sensibil, a înțeles imediat ce vroiam de la el... Ne-a spus că e cel mai bun dar pe care ni-l putem face... Și ne-a promis c-o să se-ntreacă pe sine... Repede, fără să simțim nimic... Cu o secure pe care o păstra într-o cutie căptușită cu mătase roșie pentru cineva care avea să-i fie foarte drag... Ne-a legat mâinile la spate și picioarele ni le-a legat... Ne-a pus capetele pe butuc întâi tu și te-a ferecat cu lanțul și pe urmă eu și m-a ferecat cu lanțul și când a fost gata a început să spună rugăciunea și atunci eu...

HORAȚIO *(cu speranță; a ascultat cu sufletul la gură)* Te-ai trezit!

OFELIA ... am început să plâng și ți-am spus *Hamlet iartă-mă dar eu nu am iubit... și nu am trăit... și nu vreau să mor... Nu vreau să mor, Hamlet!!!*

(Hamlet o strânge în brațe, îi acoperă fața cu sărutări.

Ofelia vrea să continue.

Hamlet îi astupă gura cu mâna și o împiedică să vorbească.)

OFELIA *(cu o forță surprinzătoare, îndepărtează mâna lui Hamlet de la gura ei; se concentrează și continuă clar, perfect articulat)* Adâncit în ruga lui ca într-o transă, Călăul nu m-a auzit și a ridicat cu ambele mâini toporul deasupra capului și... Atunci ai strigat la el: "*Ea, nu!! Oprește-te!!*". Și Călăul a deschis îngrozit ochii și mâinile lui coborau deja spre gâtul meu... .. Am urlat m-am trezit și am văzut ce-am făcut...

HORAȚIO ... Ce-ai făcut?

HAMLET Ai făcut?...

OFELIA ... Te-am trădat, iubite Prinț...

HAMLET Nu!

OFELIA ... Te-am trădat, Hamlet... Ai acceptat... ai fost gata să mori împreună cu mine și eu... Eu... Eu am făcut cel mai îngrozitor lucru de pe lumea asta... Am trădat.

HAMLET A fost un vis!

OFELIA ... A fost mai mult decât un vis...

HAMLET Liniștește-te acum...
OFELIA ... Tu știi despre ce vorbesc... Tu știi că visele noastre...
HORAȚIO *(lui Hamlet)*... De unde știe?!...
OFELIA *(lui Hamlet)* ... N-am să te trădez niciodată... Am să mor, dar nu am să trădez niciodată pe nimeni...
HAMLET *(o îmbrățișează; îi face semn lui Horațio să vină lângă ei; îl îmbrățișează, în același timp, și pe Horațio)* Mai presus de orice...

(O umbră traversează scena, nici Ofelia și nici Horațio nu o simt. Hamlet se întrerupe o clipă, crispat, continuă.)

HAMLET ...rămâi credincios ție însuși. Și așa precum ziua urmează nopții...
HORAȚIO ... nu vei putea trăda niciodată pe nimeni.
HAMLET Binecuvântarea mea să întipărească în voi acest adevăr.

(Cei trei rămân îmbrățișați, cu capetele plecate, prinși într-un jurământ pe viață.)

HAMLET *(le dă drumul din brațe)* ...V-am îmbolnăvit cu durerea mea, în ziua în care o țară întreagă benchetuiește la nunta mamei mele pe mormântul tatălui meu!...

(Umbra începe să capete consistență: duhul REGELUI HAMLET. Se mișcă în cercuri largi în jurul celor trei, Hamlet e singurul care îl simte și, ulterior, îl va vedea.)

DUHUL Nu știi nimic... Ascultă...
HAMLET *(cutremurat)* Cine ești?! Ce vrei?!

(Ofelia și Horațio îl privesc îngroziți: au sub ochi un om care, dintr-o dată, vorbește singur, nu mai este stăpân pe gândurile lui.)

OFELIA Ajutor!
HORAȚIO *(îi acoperă imediat gura cu palma)*
HAMLET *(în dialog cu Duhul)* Vorbește!... *(Duhul a căpătat materialitate. Lui Hamlet i se înmoaie picioarele, cade în genunchi în fața lui, cu capul în pământ.)* Tată!
OFELIA *(abia mai respiră; lui Horațio, șoptă)* Ajută-!...

HORAȚIO *(șoaptă) Așteaptă... (O trage după el spre marginea scenei.)*

DUHUL ... Ridică-ți privirea spre mine... *(Hamlet ridică cu teamă capul.)* ...Mă recunoști?

HAMLET ... Tata?

DUHUL Repetă!

HAMLET Tata!!

DUHUL Umbra celui care ți-a fost tată!... Răzbună-mă, Hamlet!... Pedepsește-l pe cel care mi-a curmat viața...

HAMLET Crimă?!?...

DUHUL Pedepsește-l fără milă, ca urletul lui să ajungă până la ceruri!

HAMLET Cine?!!

DUHUL Ești orb?!

HAMLET *(orbăcăie disperat în memorie)* Unde să caut?! La cine să mă ducă gândul?!...

DUHUL La ce bun învățătura ta, dacă nu ești în stare să vezi?...

HAMLET Ce?!? Când mintea mea nu cuprinde crima...

OFELIA E nebun!

HAMLET Numele!! *(Duhul începe să se "descompună", să se piardă în umbră; se retrage.)* Numele!!! *(Încearcă să agațe, să prindă în brațe imaterialul. Hohotind, învins de neputința de a descifra șarada.)* ... Te conjur: spune-mi!

DUHUL *(voce îndepărtată)* ...Tatăl tău.

HAMLET Tatăl meu?!?... Te-ai sinucis?!... Răzbunare împotriva ta?! *(Se prăbușește, întins nemișcat pe jos.)*

OFELIA *(lui Horațio, implorând în șoaptă)* Un doctor!

HORAȚIO Du-te acasă...

OFELIA Cum să-l las?!...

HORAȚIO Am grijă de toate... Du-te și nu vorbi cu nimeni...

OFELIA Ce se întâmplă cu el?!...

HORAȚIO Doar Dumnezeu știe.

(Hamlet geme.)

HORAȚIO Să nu te vadă aici.

(Horațio o scoate pe Ofelia din scenă.)

Hamlet își revine; se ridică în picioare cu dificultate, abia se ține pe picioare, se clatină amețit, dezorientat.)

HAMLET *(articulează cu greu) ... Oroare... Oroare!!! (Îl vede pe Horațio, rămas la câțiva pași de el. Horațio nu se aproprie de Hamlet, nu schițează nici un gest în ajutorul lui Hamlet) ...Vorbește ... Spune ceva...*

HORAȚIO *(marcat de scena la care a asistat, nu e în stare să articuleze un cuvânt) ...*

HAMLET ... Ai auzit...

HORAȚIO Ce?!

HAMLET L-ai văzut!...

HORAȚIO Pe cine?! N-am văzut și n-am auzit pe nimeni! Cu cine-ai vorbit?!

HAMLET A fost aici, sub ochii noștri!

HORAȚIO Cine?! ...

HAMLET Regele!

HORAȚIO Care Rege?!

HAMLET Nu a fost decât unul: tatăl meu – Regele Hamlet!

HORAȚIO Din nou o criză?!... Drumul, oboseala, durerea, emoția: cu siguranță, te-au răzbit toate și...

HAMLET O crimă a luat viața tatălui meu...

HORAȚIO Doamne! *(Își face grăbit cruce; sărută crucea pe care o are atârnată la gât.)*

HAMLET ... Ucis de propriu-mi tată!

HORAȚIO *(I-a urmărit cu sufletul la gură; repetă reflex) "Tatăl tău l-a ucis pe tatăl tău"... (Realizează enormitatea enunțului.)... Prințul meu iubit, cheamă-ți doctorul de grabă și spune-i ...*

HAMLET *(fără să-l audă pe Horațio; prins de propriul raționament) Cum a murit Regele, Horațio?!*

HORAȚIO ... "A murit Regele!": atâtea au fost vorbele curierului.

HAMLET Și acasă nimeni n-a adăugat un cuvânt în plus!... Ne-am împăcat cu moartea lui cu firescul cu care vorbim de întunericul nopții sau de arșița verii și l-am azvârlit în groapă ca pe un lucru de care nimeni nu mai are nevoie!...

HORAȚIO Nu poți să dai crezare unui... unei... Dumnezeu știe ce-a fost!

HAMLET Tatăl meu!

HORAȚIO O fantomă! O arătare pe care n-ai văzut-o decât tu și care nu s-a arătat ochilor celor de lângă tine!

HAMLET Cine a mai fost aici?!

HORAȚIO Ofelia! Doar noi trei.

HAMLET ... Nu mă iau după fantome... Dar acum pot să-ți spun că judecata mi s-a răzvrătit din prima clipă, împotriva poveștii pe care vroiau să mi-o bage pe gât...

HORAȚIO Mama ta și fratele lui?!

HAMLET ... și furia-mi clocotește în sânge, supunându-mă la chinuri pe care nu ți le închipui...

HORAȚIO Furia împotriva cui?!

HAMLET Împotriva nefirescului!...

HORAȚIO Ți-l amintești pe Yorik, bufonul?

HAMLET "Ești singura pată de lumină într-o lume peste care s-a lăsat bezna": sunt cele mai frumoase cuvinte pe care mi le-a spus cineva...

HORAȚIO Ne-a împărtășit o "taină", la o vârstă la care nu aveam habar despre ce vorbește: "De când s-a inventat moartea, nu mai poți fi sigur de viață"... Oricât de copleșitoare a fost măreția Regelui și oricât de mult l-ai iubit, nu-ți puteai imagina pentru nimic în lume că pentru el se va face o excepție!... Dă-i pace sufletului tatălui tău, în lumea de lumină în care și-a găsit odihna, și nu-ți mai chinui sufletul și mintea.

HAMLET (*râde/plânge*)... Câtă dreptate ai... Și câtă armonie învăluie gândurile tale... Dar!... Întotdeauna, există un "*dar*", Horațio: o poartă care ne îmbie s-o deschidem... Dar dacă e adevărat?... Dacă cel care a ajuns la mine: "duh", "mesager", "fantomă" – dacă *acela* a spus *adevărul*? "Răzbună-mă!" mi-a cerut duhul tatălui meu! Să mă fac că nu l-am auzit?!

HORAȚIO Cum ai să recunoști *adevărul*?

HAMLET Să mă ascund sub pulpana îndoielii, scutit de cazna să întorc lumea cu fundul în sus, așteptând ziua în care adevărul va ieși singur la iveală? – Sau să fac tot ce-mi stă în puteri, să-i fac dreptate și să-i ofer liniștea veșnică?! Să mă dovedesc nevolnicul care se teme că voi fi? – Sau să fiu gata să-mi dau și viața ca să-l pedepsesc pe cel care a comis crima împotriva tatălui meu?! **Viață sau Onoare**?! Asta e întrebarea, bunul meu Horațio!... Ce sfat îmi dai?

HORAȚIO

... Nu ai nevoie de sfatul meu.

HAMLET

Ai dreptate: nu am nevoie de sfatul nimănui... Rămâi lângă mine, ajută-mă cât poți și, mai ales, nu mă judeca prea aspru... Intru într-o noapte lungă, din care nu știu dacă se va mai răsări vreodată lumina...

HORAȚIO

Un ultim cuvânt...

HAMLET

(*taie*) S-au spus toate... De-acum, restul e tăcere...

4.

GERTRUDE – CLAUDIUS – POLONIUS

- POLONIUS Desfigurată de plâns, incapabilă să articuleze un cuvânt – într-o stare în care nu am mai văzut-o decât în ziua în care am redat-o pământului pe mama ei!
- CLAUDIUS Nu ai fost în stare să smulgi o vorbă în plus de la ea?!
- POLONIUS (*neputincios*) "Hamlet e bolnav!... Hamlet și-a pierdut mințile!"...
- GERTRUDE Doarme?
- POLONIUS I-am turnat cu forța ceaiul pe gât: câteva ore o să doarmă...
- GERTRUDE Nimic din purtarea lui de până acum nu ne dădea motive să ne gândim la boală...
- POLONIUS Oricât l-a afectat moartea Regelui, de aici și până la a-și pierde mințile e totuși un pas prea mare
- CLAUDIUS Horațio a fost și el martor la scena care a dus-o la disperare pe nevinovata Ofelia...
- GERTRUDE Când e vorba de Hamlet, nu scoți un cuvânt de la el nici dacă îl arzi cu fierul roșu...
- CLAUDIUS (*lui Polonius.*) Stai lângă ea, vegheaz-o. Cu mai multă grijă și cu mai mult tact ca oricând...
- GERTRUDE Ne este prea dragă fiica ta ca să ne împăcăm cu gândul că i-am produs și cea mai palidă suferință.
- POLONIUS ... Dacă nu vi se pare o cutezanță prea mare...
- GERTRUDE Da?
- POLONIUS Cred că sunteți singura persoană care, poate, ar reuși să desferece tăcerea în care s-a baricadat.
- GERTRUDE Eu?!
- POLONIUS Știți prea bine că v-a privit întotdeauna ca pe o a doua mamă...
- GERTRUDE "Mama lui Hamlet"... Am vaga și neplăcuta senzație că bați o șa ca cineva să priceapă un lucru pe care nu îndrăznești să-l rostești...
- POLONIUS (*privind-o în față*) Sunteți nedreaptă.
- CLAUDIUS Măsoară-ți cuvintele!
- POLONIUS După ce o viață întregă nu am avut alt gând decât să vă slujesc cu toată devoțiunea, și...

GERTRUDE Polonius, de unde atâta sensibilitate?...

CLAUDIUS Regina o să vorbească cu Ofelia!

GERTRUDE Bine-nțeles, bine-nțeles...*(lui Polonius)* Dă-mi de știre când s-a trezit, sper din inimă că va fi într-o stare mai bună.

(Polonius se înclină; gata să iasă.)

GERTRUDE Ascultă!...

(POLONIUS se întoarce din drum.)

GERTRUDE *(prelungeste momentul de așteptare; lui Polonius privindu-l în ochi) ...*
... Ce-ar fi dacă Hamlet și Ofelia ar pleca în lume, într-o călătorie "tămăduitoare"?...

CLAUDIUS În Anglia!

GERTRUDE Unde își doresc ei... *(Lui Polonius)* ... Singuri, doi buni prieteni din copilărie...

POLONIUS ... Știți de scrisorile de dragoste scrise de Hamlet?

GERTRUDE *("ingenuă")* Fiul meu i-a trimis o scrisoare de dragoste lui Ofelia?

POLONIUS Teanc!

GERTRUDE Ca să vezi!... Când?

POLONIUS Ani...

GERTRUDE Acum îmi spui?! "Sluga credincioasă", care vrei să cred că ești, așa se poartă?!... Știam, Polonius, știam: de la oameni mai puțin erudiți ca tine, dar...

CLAUDIUS Cred că fără nici un motiv, suntem cu toții un pic prea tensionați. Un moment de liniște...

GERTRUDE Ai dreptate... *(Lui Polonius.)* După ce am trecut prin câte am trecut...

POLONIUS *(celor doi)* Nu aș mai trăi o clipă dacă ar trebui să cred că vă îndoiiți de mine.

GERTRUDE Spuneam de o călătorie...

POLONIUS *(chip impenetrabil)* ...

GERTRUDE ... Aștept să-ți ascult părerea.

POLONIUS ... Sigur, educația pe care ambii au primit-o e un scut care îi poate apăra de porniri... de imbolduri pe care vârsta și iubirea...

GERTRUDE Polonius!

POLONIUS Doamnă, Ofelia nu-i este nici soră și nici nu-i curge în vene sângele Vostru. Jur pe cinstea ei ca pe Sânta Icoană, dar nu vreau să expun acești copii unor... pasiuni, care...

(Gertrude îl privește îndelung pe Polonius; fără să-l scape din ochi se apropie cu pași înceți de el.

Claudius, din locul în care e, se apropie și el de Polonius.

În final, cei trei sunt împreună, foarte aproape unul de celălalt.)

GERTRUDE *(șoaptă; lui Polonius)* ... Dacă Hamlet ajunge Rege, lui Ofelia nu i se va permite niciodată să-i fie Regină. Dacă Hamlet rămâne însă în străinătate... Firește, dedicat studiului sau oricărei alte nobile îndeletniciri, nu cred că și-ar putea dori o femeie mai frumoasă și mai bogată sufletește decât Ofelia și noi nu vom face decât să ne bucurăm și să ne rugăm pentru fericirea lor.

CLAUDIUS O rentă viageră, pe măsura rangului, va asigura viața tihnită a familiei și a urmașilor prințului...

GERTRUDE Mă tem că fiul meu nu își va descoperi prea curând apetența pentru a cârmui regatul... E fiica ta: decizia îți aparține.

POLONIUS Putem, totuși, spera că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, prințul Hamlet să se apropie de sentimentul datoriei și să revină asupra unei decizii care azi...

CLAUDIUS Ne-o dorim din inimă cu toții!

GERTRUDE *(în același timp)* Greu de imaginat!

POLONIUS ... Dacă până atunci tatăl Ofeliei ar fi înnobilit...

GERTRUDE Toate drumurile sunt deschise în fața noastră: cele fericite și cele nefericite. Să fim atenți să nu le încurcăm...

(Gertrude îi întinde mâna.

Polonius îngenunchează în fața ei și îi sărută mâna.

Claudius îl bate binevoitor pe umăr.

Polonius se ridică; se înclină în fața celor doi; se retrage.)

GERTRUDE Ți se părea că merg toate prea simplu, prea ușor...

CLAUDIUS Legi "nebunia" lui Hamlet de moartea Regelui?

GERTRUDE Da.

CLAUDIUS Nu ai nici un temei.

GERTRUDE Spune-mi formula apei?

CLAUDIUS H₂O.

GERTRUDE Și a lui Hamlet?

CLAUDIUS Spune-mi-o tu.

GERTRUDE 99% simțire, 1% rațiune!

CLAUDIUS 99% rațiune, 1% simțire.

GERTRUDE Eroare! Imensă.

CLAUDIUS Nu, iubita mea, nu eu sunt în eroare.

GERTRUDE Când vorbim despre Hamlet, dă-mi voie să cred...

CLAUDIUS Din ziua în care ne-am hotărât să facem ce trebuia de mult să facem, m-am tot gândit la oamenii de care aveam nevoie sau care, dimpotrivă, ne puteau sta în cale. Cel mai mult m-am gândit la Hamlet

GERTRUDE În ce grupă îl vedeai?

CLAUDIUS Nu numai că m-am gândit la el, dar am stat de vorbă despre el cu oameni care îl cunosc și prin care vroiam să mă verific. Cele mai fructuoase discuții le-am avut cu tatăl lui: Regele Hamlet.

GERTRUDE Orb!

CLAUDIUS M-a felicitat pentru cât de bine îi cunosc fiul: un munte de rațiune și un fir de simțire. Încrezător până în pânzele albe în raționament, își cenzurează până la a anula orice emoție, orice sentiment. Nu este în stare să iubească; devine sensibil, se emoționează în fața unui *enunț*, a unei *idei* sau chiar a unui om doar în măsura în care semnalele venite din cortex au și o componentă afectivă... Tatăl lui spunea în ciudat că seamănă perfect cu mă-sa.

GERTRUDE Pentru că tatăl lui, ca și cei mai mulți dintre voi, credea că spada este lăcașul inteligenței.

CLAUDIUS Te iubesc prea mult și de prea multă vreme ca să-ți mai cer să-ți reprimi plăcerea de-a mă cravașa...

GERTRUDE (*ușor vinovată*) Mă provoci!

CLAUDIUS (*o îmbrățișează cu putere*) Te excit! (*O sărută, o pipăie pe tot corpul; Gertrude se abandonează plăcerii.*) ... Orice umbră de bănuială, orice cuvânt care i se pare că ascunde ceva poate deveni imediat fundația pe care e capabil să construiască orice fantasmagorie. Boala, "nebunia" de

care vorbește Ofelia nu sunt decât toxinele produse de o minte veșnic înfierbântată, care o ia razna când te aștepți mai puțin.

GERTRUDE De asta nu l-am lăsat să plece imediat. S-ar fi întors înainte de a ajunge la frontiere, străfulgerat de ușurința cu care am renunțat la prezența lui.

CLAUDIUS Ca de obicei, ai fost înțeleaptă. Dar acum îți pun o întrebare la care cred că merită să te gândești: împotriva cui îl va împinge nebunia pe Hamlet?

GERTRUDE ... Mă tem de un singur răspuns: împotriva lui însuși.

C O R T I N A

PARTEA a II-a

5.

GERTRUDE – HAMLET – CLAUDIUS

- GERTRUDE ... Mă doare întrebarea ta...
- HAMLET Îmi pare rău.
- GERTRUDE În primul rând, pentru că smulge cu cruzime crusta subție care parcă începuse să acopere o rană ce în veci va rămâne vie: dragostea pentru iubitul tău tată...
- HAMLET L-am iubit în egală măsură.
- GERTRUDE Dar mă doare și pentru lipsa de sens pe care o dezvăluie, în judecata unui om care a strălucit întotdeauna prin rigoare și coerență!
- HAMLET Ți se pare?
- GERTRUDE "Cum a murit tata?" poate fi, eventual, întrebarea unui țânc care nu cunoaște încă legile firii, dar nu a unui prinț al spiritului.
- HAMLET (*spre Claudius, despre Gertrude*) Are dreptate! Nu-i așa că are dreptate?
- CLAUDIUS Mi se pare că spune lucrurile cu multă judecată.
- HAMLET (*lui Gertrude*) Ai dreptate și îți cer iertare pentru răul Mă ierți?... (*Privirii nedumerite a lui Gertrude*) Nu, nu, vreau să aud că m-ai iertat.
- GERTRUDE Am fost eu vreodată supărată pe tine?
- HAMLET Așa e, ai fost cea mai minunată mamă de pe pământ. (*O sărută, o îmbrățișează. Spre Claudius.*) Unchiule?... Tată! (*Claudius își desface brațele, Hamlet repetă sărutul și îmbrățișarea filială.*) Nu știi ce m-aș face fără voi...
- GERTRUDE S-a întâmplat ceva?
- HAMLET Da... Da... Vreau să vă rog ceva... Am să-mi permit o rugămintă pe care nu poți să o adresezi decât oamenilor celor mai apropiați... în care ai cea mai mare încredere...
- CLAUDIUS (*sincer preocupat*) Vorbește de grabă.
- HAMLET Spun imediat... Dar înainte, cu apelul cel mai fierbinte la îngăduința și la înțelegerea voastră, dați-mi voie să vă rog din nou să-mi spuneți...
- GERTRUDE ... Ce?!
- HAMLET Cum a murit tata?

GERTRUDE Ai înnebunit?!

HAMLET Da.

CLAUDIUS Ce înseamnă asta?!

HAMLET O să ajungem... Vă spun... Dar, mai înainte...

GERTRUDE Îmi răsucești fără milă un cuțit în inimă, fără să te gândești o clipă la răul pe care mi-l faci!

HANIBAL (*îngenunchează în fața ei; îi sărută mâinile*) Iartă-mă! Te implor, iartă-mă!

GERTRUDE Ce sens... ce rost poate să mai aibă?...

HAMLET Dacă ai ști... Dacă l-ai fi văzut!...

CLAUDIUS Pe cine?!

GERTRUDE Crezi că viul poate muri în mai multe feluri?! Seara ne-am despărțit cu îmbrățișările cu care ne-am despărțit o viață întreagă, m-a strâns în brațe și m-a sărutat cu o căldură de care puțini l-ar fi crezut în stare și dimineață am fost trezită de țipetele îngrozite ale servilor: "Regele e mort"!...

HAMLET ... Și mai departe?

CLAUDIUS Nimeni, până azi, nu a depus o mărturie plauzibilă despre ce urmează "mai departe"...

HAMLET Ce-ați făcut voi?! Nu ați vrut să aflați imediat răul care a curmat viața unui bărbat turnat în stâncă, născut să dăinuie o sută de ani?!...

CLAUDIUS Tatăl nostru a murit exact la vârsta tatălui. Seara a câștigat o întrecere de *bras de fer*, în care i-a umilit cei mai puternici bărbați din garnizoană, iar dimineața...

HAMLET L-a lovit damblaua?...

CLAUDIUS Nu l-ai cunoscut pe tatăl nostru...

HAMLET L-am cunoscut pe tatăl meu și despre el întreb! L-a lăsat inima sau, poate, o mână criminală?...

CLAUDIUS Băiete!

GERTRUDE Nu ți-e rușine?!

HAMLET Nu. De ce?

GERTRUDE Îți imaginezi că există om în țara asta care să fi îndrăznit să ridice mâna împotriva Regelui?!...

CLAUDIUS Și îți închipui că dacă, prin absurd, ar fi existat omul acesta nu l-am fi aflat și nu l-am fi judecat de mult?!

HAMLET ... Vreau să vorbesc cu doctorul Regelui...

GERTRUDE Cine te oprește?

HAMLET Vreau să cer deshumarea și necropsia cadavrului.

GERTRUDE Vrei să profanezi mormântul Regelui?!

CLAUDIUS Niciodată în istoria țării nu s-a mai întâmplat așa ceva. Ție ți-a fost tată și mie mi-a fost frate. Nu știu care este ierarhia în fața lui Dumnezeu, dar eu nu îngădui așa ceva!

HAMLET Mamă?

GERTRUDE (*plângând*) Multe păcate trebuie să ispășesc dintr-o altă viață, dacă mi-e dat să trăiesc durerea unei mame care își vede fiul... (*Nu poate continua. Gata să se retragă.*)

HAMLET Mamă!

(Gertrude nu pare să fi auzit.)

CLAUDIUS Doamnă! (*Gertrude se oprește; nu revine lângă cei doi. Lui Hamlet.*)
Spuneai de o rugămintă...

HAMLET Întocmai. Pentru asta aș fi vrut ca și mama...

(Gertrude revine lângă cei doi.)

CLAUDIUS ... Te ascultăm.

HAMLET ... Nu e ușor...

GERTRUDE După toate cele spuse până acum, nu văd ce-ar mai putea să-ți pară "greu"...

HAMLET Ei, bine...

CLAUDIUS Vorbește!

HAMLET ...Mă apasă... mă urmărește un gând cu care nu se reușesc să mă împac... nu știu ce să fac...cum să o scot la capăt...

GERTRUDE Despre ce e vorba?

CLAUDIUS Ai văzut... Spuneai că ai văzut pe cineva care...

HAMLET Regele Hamlet!

(Gertrude și Claudius încremenesc fără să mai fie în stare să articuleze un cuvânt, să schițeze un gest.

Hamlet retrăiește și el șocul momentului evocat.)

HAMLET (lui Gertrude) ... L-am revăzut pe tata.

GERTRUDE ... Cum?... Când?!

HAMLET (indică locul, gest vag: în aer) ... O boare... Un abur!

CLAUDIUS (și-a revenit; se apropie de Gertrude și o susține cu atenție) O fantomă!

HAMLET (ridică neștiutor din umeri) ... Vorbea de-o crimă, dar, de fapt, cred că vroia să-mi spună că s-a sinucis...

GERTRUDE (hohote) ... Nu vreau!!... Nu pot să cred!!...

CLAUDIUS (lui Hamlet) Nici un bărbat din neamul nostru nu s-a acoperit de-o asemenea rușine.

HAMLET ... Sunt atât de obosit... Ce să fac?... Încotro s-o apuc? (Spre Gertrude.) Am vrut să plec: inspirată ca totdeauna, m-ai oprit...

GERTRUDE Pleacă, Hamlet! Du-te și găsește-ți liniștea...

HAMLET Nu, ai avut dreptate, nu puteam, nu aveam voie să plec!... Mi-e atât de greu. Nu pot să-mi mai duc zilele cu zâmbetul pe buze... Rugămintea mea e să-mi dați voie să "înnebunesc" puțin... Doar puțin... Un joc!...

(Gertrude privire excedată spre Claudius.)

HAMLET Mamă, nu ai de ce să te sperii! Sunt perfect sănătos, nu mă doare nimic... vreau doar să mă relaxez... să câștig puțină libertate făcând pe "Nebunul". "Yorik", mamă! Ți-l amintești pe Yorik?

CLAUDIUS Îți îngrădește cineva libertatea?...

HAMLET Rangul!

CLAUDIUS ... De ce trebuie să îmbraci straiile unui nebun?...

HAMLET Excelentă idee, excelentă! Am să-i caut hainele...

CLAUDIUS ... ca să poți să spui ce gândești și ce vrei?

HAMLET Ca să nu spun ce gândesc și ce vreau, domnule! Nebunul, ca și politicianul, vorbește ca să-și ascundă gândurile, nu să și le dea pe față! Eu am să fac puțin pe nebunul, doar puțin, ca să scot pe gură cuvintele pe care cei din jurul meu vor să le audă de la mine și am să le păstrez pentru mine pe cele pe care știu că nu v-ați bucura prea mult să vi le spun... E simplu, nu? Un joc, pe care vă rog să-mi permiteți să-l joc – fără ca voi, părinții mei dragi, să mă luați în serios și să vă faceți griji?

(Se înclină în fața lor și iese cu o săritură de saltimbanc.)

6. HAMLET – HORAȚIO

HAMLET Mi-e milă de ea: e monstruos ce fac! E mama mea și o chinui cu o cruzime de care nu mă credeam în stare.

HORAȚIO Oprește-te, atunci.

HAMLET Ar fi fost suficient să spună "Da". Să simtă ca și mine nevoia să afle de ce a murit bărbatul pe care l-a iubit mai mult ca pe propriul fiu...

HORAȚIO E prima dată când spui asta...

HAMLET ... și am fi pășit împreună spre vindecarea altfel greu accesibilă. De ce un "Nu" atât de vehement?! Măcar și numai pentru liniștea mea și ar fi trebuit să accepte ruga-mi nevinovată.

HORAȚIO Nu așa aș percepe-o.

HAMLET ... Explică-mi.

HORAȚIO Cererea ta de exhumare trădează o bănuială care îi vizează pe toți, cu o singură excepție: tu.

HAMLET De ce neapărat *bănuială*?

HORAȚIO Orice cuvânt preferi, tot despre asta e vorba.

HAMLET Greșești!

HORAȚIO Ți-ai pierdut liniștea chinuit de întrebarea: "Cum a murit Regele?", din clipa în care ai avut viziunea...

HAMLET Am stat în fața tatălui meu!

HORAȚIO Până atunci, de când ai primit teribila veste și până s-a pus piatra pe mormânt, nu ți-a trecut o dată prin minte că moartea lui n-ar fi fost voia lui Dumnezeu...

HAMLET ... Așa e.

HORAȚIO Dai crezare unor vorbe aduse de vânt și îți jignești grav, prin neîncrederea pe care le-o arunci în față, mama și pe cel care ți-a devenit părinte.

HAMLET ... "Tată"!

HORAȚIO Mă rog, îți este acum și "tată"...

HAMLET (*mai mult pentru el*) "Tatăl tău ți-a ucis tatăl"...

HORAȚIO Dar *cine* și *de ce* ar fi putut să dorească moartea Regelui?

HAMLET Să-i ia viața!

HORAȚIO Un om din afara palatului nu se poate apropia la mai puțin de o sută de metri. Mama ta, cum singur spui, și-a închinat viața icoanei care a fost tatăl tău. Pe fratele lui, ori câte pilde avem de la Biblie încoace, nu-mi închipui că ți-l poți imagina comițând un fratricid...

HAMLET Și atunci?!

HORAȚIO Atunci încrede-te, cum ai făcut întotdeauna, în dreapta ta judecată și oferă-ți pacea de care ai nevoie poate mai mult ca oricând.

HAMLET "Dreapta-mi judecată" a parcurs, înaintea ta, exact drumul pe care m-ai condus tu. Și a ajuns în același punct, la aceleași concluzii. Dar viața noastră, Horațio, ar fi extrem de sterilă și de anostă dacă ar fi în permanență supusă "dreptei judecăți". Frumusețea și misterul ei imprevizibil, imensitatea ei irepetabilă se naște tocmai în momentele în care scapă, în care se rupe din frâiele judecății noastre și evoluează liberă, după legi pe care numai Dumnezeu e în stare să le descifreze...

HORAȚIO Să înțeleg, deci, că te recunoști neputincios să urmezi calea rațiunii și...

HAMLET Nu m-aș simți un om liber dacă nu m-aș încumeta să fac un pas în afara spațiului protejat de rațiune! Și dacă așa am o șansă în plus să descifrez sensul spuselor celui care mi-a fost tată...

HORAȚIO Nu ai nici un temei să crezi că el ți-a vorbit!

HAMLET ... cu atât mai mult am să mă grăbesc să-l fac.

HORAȚIO Dacă Satana e cel care te împinge? Știi prea bine că poate face și desface aproape tot atâtea cât bunul Dumnezeu și nimeni...

HAMLET Nici un cuvânt în plus!

(*Intră Polonius.*)

POLONIUS Vă cer permisiunea să întrerup...

HAMLET (*sobru, dar curtenitor*) Fii binevenit.

POLONIUS Spuneam...

HAMLET Despre ce face draga noastră prietenă Ofelia?

POLONIUS Nu... Nu tocmai, dar mulțumesc așa cum se cuvine pentru atenția care răzbate din spusele Voastre.

HAMLET Atunci?...

POLONIUS Vă cer scuze pentru îndrăzneala de a întrerupe discuția cu neprețuitul Vostru prieten... (*Reverență spre Horațio*)

HAMLET (*subit alt personaj, pus pe clovnerii; va rămâne așa până spre sfârșitul scenei*) Cere-o!

POLONIUS (*surprins de ton, de atitudine*) Domnule?!

HAMLET Spuneai de-o "cerere" pe care intenționezi să ne-o adresezi! (*Lui Horațio.*) Nu așa te-a lăsat și pe tine să crezi?

HORAȚIO Domnilor! (*Vrea să se retragă.*)

HAMLET Nu o să mă lăsați să dau singur satisfacție acestui om de treabă. (*Semn spre Polonius. Lui Polonius*) Spuneați?...

POLONIUS (*nu reușește să înțeleagă ce se întâmplă*) ... Într-adevăr... Poate nu-i momentul cel mai potrivit... Am să revin... (*Gata să iasă*)

HAMLET (*sever la maximum*) Nu ai să revii! (*Polonius încremenește. Hamlet continuă plin de bună-voință, cu zâmbetul pe față*) Pentru că nu ai să pleci. Mă interesează în cea mai înaltă măsură gândurile, observațiile, chiar rugile dumitale ca să te las să mă lipsești de-o "cerere"...

POLONIUS Umilă rugămintă.

HAMLET Bine-nțeles, bine-nțeles. Despre ce e... Dar nu, înainte de a ne spune ce țineai atât de mult să ne spui, lasă-mă să-ți fac eu o confidență... Îmi dai voie?

POLONIUS (*excedat*) Nu cunosc onoare mai mare...

HAMLET Știu! Știu că onoarea te-a călăuzit din fragedă pruncie și tocmai de aia... E vorba de ceva care trebuie să rămână între noi... (*Polonius aprobă cu gravitate*) Între patru ochi! (*Polonius repetă mișcarea din cap. Hamlet îndreaptă două degete spre ochii lui Polonius, apoi unul spre el (al treilea ochi) și unul spre Horațio (cel de al patrulea ochi)*) ... Pot conta? (*Polonius aprobă din cap*) Voi fi cât se poate de concis, nu e un lucru despre care am motive să vorbesc cu plăcere... Starea mea de sănătate nu e tocmai de invidiat... Poate un doctor nu ar ezita să vorbească chiar de... nebunie!...

POLONIUS Domnule!

HAMLET Sigur, forțez puțin lucrurile, de fapt eu cred că sunt perfect sănătos, doar uneori... Înțelegi ce-ți spun?

POLONIUS Îmi dau toată silința.

HAMLET Ei, acesta-i întotdeauna primul pas: *silința!* Să ne dăm silința să facem lucrurile cât mai bine. *Monsieur!* (*Reverența franceză*)
POLONIUS (*ține cu greu pasul; răspunde la reverență*) ... *Monsieur.*
HAMLET *Sir!* (*Reverență engleză*)
POLONIUS *Sir!* (*Repetă mișcarea lui Hamlet*)
HAMLET *O mio caro!* (*Îl cuprinde în brațe și îl sărută zgomotos pe ambii obraji*)
POLONIUS (*spre Horațio, rugător*) Domnule!...
HAMLET (*spre Horațio*) *Mon copain, please, un bacio per lui!*

(*Horațio îl îmbrățișează pe Polonius și îl sărută de două ori pe ambii obraji*)

POLONIUS E mult!
HORAȚIO (*reverență în fața lui Polonius*) Un dans?
POLONIUS E mult prea mult!
HAMLET (*replicile se succed din ce în ce mai repede, în timp ce Hamlet și Horațio țopăie în jurul lui Polonius, fiecare îl prinde pe rând de braț și îl împinge într-o piruetă*) Am avut un tată...
POLONIUS Slăvitul rege!
HAMLET L-ai cunoscut?
POLONIUS L-am divinizat!
HAMLET L-ai slujit cu credință?
POLONIUS Mai scump decât lumina ochilor...
HAMLET L-ai apărat de dușmani?
POLONIUS Ca pe propria-mi fiică! (*Se împleticește, abia se mai ține pe picioare*)
HAMLET Tatăl meu!
POLONIUS Da...
HAMLET Tatăl meu!
POLONIUS Da... (*S-a prăbușit*)
HAMLET Cum a murit tatăl meu?!!

(*Polonius e la pământ; nu reacționează la întrebarea lui Hamlet; rămâne câteva clipe nemișcat; se ridică încet; și-a liniștit respirația; pare din nou sigur pe sine*)

POLONIUS (*față în față cu Hamlet*) ... Domnule?
HAMLET (*Print*) ... Cine l-a ucis pe Rege, Polonius?

POLONIUS *(schimb lung de priviri între cei doi; după o îndelungă tăcere)* ...
Venisem să vă dau vestea bună că am invitat la palat actorii pe care
știi cât de mult îi prețuiești... Sper să am cât mai curând bucuria să vă
revăd într-o stare propice pentru a primi vestea așa cum se cuvine. *(Se
îclină în fața celor doi. Iese)*

HAMLET ... Ascunde ceva?!

HORAȚIO Da. În schimb, tu nu mai ai nici o taină. Minte mea refuză ideea că
Regele nu a avut parte de moarte naturală, dar dacă într-adevăr s-a
comis o crimă, cel care a comis-o știe acum că tu o știi. Și nu se va da
în lături de la nimic ca să te facă să taci... Pentru totdeauna... De fapt,
nu știi nimic.

HAMLET ... Ai dreptate.

*(Îndelungă tăcere. Hamlet se detașează treptat de prezența lui Horațio,
care se va retrage cât mai spre marginea scenei; este tot mai absorbit de
gânduri, caută, probabil, răspunsuri la întrebări fără răspuns. Pe nesimțite,
umbra care a premers apariția duhului Regelui, se face simțită, trece pe
deasupra lui. Hamlet o percepe imediat, tresare, se ridică în picioare,
așteaptă să ajungă din nou față în față cu cel care i-a fost tată. Umbra se
subțiază, se depărtează, iese din scenă)*

HAMLET Tată!.... Tată!!!... Doamne, ce vrei de la mine?

7.

GERTRUDE – CLAUDIUS – POLONIUS

POLONIUS Și mie mi-a spus același lucruri, dar nu cred pentru nimic în lume! Cum vă închipuiți că omul cel mai normal, stăpân impecabil pe vorbe și maniere, se poate transforma într-o clipă într-un maimuțoi pus pe șotii de cel mai prost gust? I-a invadat sângele creierul? I-a luat dintr-o dată Dumnezeu mințile?! Doamnă, Sire vă puteți face griji despre orice, gândindu-vă la prințul Hamlet, dar de un lucru fiți siguri: e sănătos tun! "Nebunia" nu e decât o mască, în spatele căreia urmărește să ajungă într-un punct pe care încă nu-l identific!

GERTRUDE Singur ne-ai povestit de criza la care Ofelia a fost martoră și de hohotele în care a venit să-ți spună: "Hamlet e nebun!"

POLONIUS Ați reținut exact.

CLAUDIUS Horațio a fost și el martor ...

POLONIUS Horațio a fost și acum de față. Dar, în loc să-l prindă disperarea, cum ar fi fost normal, văzându-și prietenul dus în pustii, s-a prins imediat în jocul perfid pus la cale de fiul vostru.

CLAUDIUS Un complot?

GERTRUDE Delirezi?!

POLONIUS *(întrebarea e reprodusă răspicat)* "Cine l-a ucis pe Rege?" e întrebarea pe care mi-a împlântat-o în inimă!

CLAUDIUS *(spre Gertrude)* Vroia să știe cum i-a murit tatăl! Acum vorbește de crimă!

POLONIUS Îndrăznesc...

CLAUDIUS Îndrăznește!

POLONIUS ... Vă rog să cumpăniți bine înainte de a vă supăra pe mine... De ce nu ați acceptat deshumarea și necropsia? Știu... știu bine suferința inumană care se va abate asupra Voastră... Dar poate nici un preț nu e prea mare când în schimbul lui îți dobândești tu liniștea și țara pacea...

(Schimb lung de priviri impenetrabile între cei trei: nu putem face nici o speculație legată de ce își comunică și ce au în cap: priviri ferme, înfipte unul în ochii celuilalt)

POLONIUS ... Procedăm așa cum vrea, în fond sunt sigur că nu vă doriți nimic mai mult decât să-l revedeți pe prințul nostru iubit așa cum l-am știut cu toții, înaintea năpastei care ne-a lovit... Întocmim cu grija cuvenită o comisie care să ne pună pe masă bucata de hârtie pe care pune atâta preț.

CLAUDIUS ...Tu te ocupi.

POLONIUS E datoria mea.

GERTRUDE După care?...

CLAUDIUS Nu cred că sunt mulți părinți care să-i fi oferit fiului iubit mai mult decât am făcut-o noi: de la tron la deplina libertate de a-și alege drumul... *(Lui Gertrude)* Apropó de libertate: ai stat de vorbă cu Ofelia?

GERTRUDE ... Nu încă... Starea lui de sănătate incertă m-a făcut să cred că-i poate prea firavă ca să-i punem pe umeri o asemenea povară...

POLONIUS Despre devotamentul și tăria Ofeliei vă rog să nu vă îndoiiți niciodată.

GERTRUDE Devotament pentru tine sau... pentru Hamlet?

POLONIUS Răspund cu capul pentru ea.

CLAUDIUS Păstrează capul pentru noi...

GERTRUDE *(lui Polonius)* Cheam-o.

(Polonius lovește o dată din palme; Ofelia intră cu capul plecat, abia atingând podeaua.

O privire a lui Gertrude e suficientă pentru ca cei doi bărbați să se retragă imediat)

GERTRUDE ... Îți vorbesc ca mamă, nu ca Regină... Îți vorbesc ție pentru că te-am văzut și te-am îndrăgit înainte de-a deschide ochii... Pentru că ai crescut sub ochii mei de parcă ai fi fost a mea ... Pentru că dragostea pe care ți-o port nu este egalată decât de admirația și respectul pentru femeia care ai ajuns să fii...

(Ofelia îngenunchează în fața lui Gertrude și îi sărută mâna.

Gertrude o ridică și o păstrează îmbrățișată la piept)

GERTRUDE ... Dacă pentru mine nu ești cu nimic mai puțin decât fiică, Hamlet, știu bine, ți-e ca un frate... și iubit. *(Așteaptă o clipă o reacție din partea Ofeliei; nu o primește; îi dă drumul din îmbrățișare)* l-am spus-o tatălui tău și ți-o spun și ție: nu-mi imaginez o jumătate mai potrivită pentru el decât Ofelia. Sigur, dacă ar fi urcat la tron, așa cum se cuvenea s-o

facă, lucrurile ar fi fost controlate de alte rațiuni decât iubirea... Astăzi, într-o stare din care aș face orice să-l văd scăpat, viața lui e eliberată de orice constrângeri protocolare și își va putea trăi viitorul după propria dorință... Ofelia... Dacă nu am greșit cu nimic în spusele mele... Dacă cea căreia m-am adresat e cea pe care cred că o , atunci îți mărturisesc că am nevoie de ajutorul tău pentru a-mi regăsi fiul... Te rog.

OFELIA lubită, doamnă... Sunt profund mișcată de sentimentele și încrederea cu care mă onorați. Voi cumpăni cu toată atenția.

(Se retrage câțiva pași; Gertrude iese: intră Polonius)

POLONIUS ... O călătorie mai lungă, departe de țară și de gândurile negre hrănite din amintiri de care nu reușește să scape, ar putea fi un leac binecuvântat...

OFELIA O călătorie în doi: prințul Hamlet și Ofelia singuri...?!

POLONIUS Ca doi studenți care vor să descopere lumea!...

OFELIA De regulă, așa se petrece un voiaj de nuntă... Sau se pune la cale o bună ocazie pentru a seduce pe cineva...

POLONIUS Din păcate, nu e vorba de un voiaj de nuntă...

OFELIA Cât despre seducție nici nu ți-a trecut prin minte. Nu-i așa?...

POLONIUS ...Îmi trec prin minte o mulțime de gânduri; tot timpul. Din clipa în care te-ai născut, cele mai frumoase ți-au fost închinat ție. Și toate... absolut toate încercam, în finalitatea lor, să fie în beneficiul tău...

OFELIA Iar acum mă vrei complice.

POLONIUS Un cuvânt care nu sună bine în gura ta.

OFELIA Îmi oferi ocazia să-l prind pe Prinț într-un laț, din care să-i fie greu să mai scape. Ca să fii pe placul stăpânilor tăi.

POLONIUS Nu am decât un singur stăpân și acela se numește Ofelia.

OFELIA Metresă?!

POLONIUS Ce vei reuși să fii. Eu îți ofer cel mai rodnic drum. Restul depinde de tine.

OFELIA Să fie numeroși părinții care își împing fiica să se joace la "roata norocului"?

POLONIUS Sunt mult fiice cărora un părinte poate să le ofere șansa să obțină ce-și doresc cel mai mult pe lume?

OFELIA Tu ce crezi că-mi doresc eu? ...

POLONIUS Dragostea lui Hamlet. Pe viață.

(Nici o clipă până acum și nici în continuare în dialogul celor doi nu se va strecura un ton mai ridicat, mai acuzator față de celălalt: sunt doi oameni care se cunosc foarte bine și care își vorbesc cu o franchețe totală, poate neobișnuită)

OFELIA ... Pentru asta trebuie să fiu gata să fac orice?

POLONIUS Nu exagera.

OFELIA *(se plimbă "gânditoare" în jurul lui Polonius, dar nu-i pune întrebarea, în șoaptă, decât atunci când este lângă urechea lui)* ... Cine l-a ucis pe Rege?

POLONIUS *(o apucă energic de braț și o trage lângă el)* Măsoară-ți cuvintele înainte să afli prea târziu cât de nimic valorează viața unui om!

OFELIA Mă ameninți?

POLONIUS *(privește speriat în jur; caută cu privirea un colț mai ferit; degajează cu Ofelia câțiva pași)* Te pun în gardă! Nu te juca cu viața ta și a mea!

OFELIA De cine ar trebui să ne fie frică?

POLONIUS Nu știi de cine nu ar trebui să ne fie frică.

OFELIA Credeam că ești intangibil.

POLONIUS Câtă vreme sunt de folos. Din momentul în care aș începe să spun ce gândesc sau ce știu...

OFELIA Asta vreau să știu: ce știi.

POLONIUS Nimic.

OFELIA Minți.

POLONIUS Nu mi-ai mai spus niciodată asta. Să nu o repeți.

OFELIA ... Pentru că știu că ești foarte inteligent, îți închipuie că ai descifrat taine la care ți-e și frică să te gândești. În urmă cu puțină vreme mi-ai cerut să-mi izgonesc din minte orice gând despre un viitor alături de Prinț. Acum, mama lui Hamlet mă cheamă ca pe o ființă apropiată și-mi cere s-o ajut să-și recupereze fiul. Iar tu mă îndemni...

POLONIUS Judecă cu mintea pe care ți-am dat-o și fă ce trebuie să faci. Șansa e unică.

OFELIA Perfidă până la Dumnezeu.

POLONIUS Irepetabilă.

OFELIA ... Dacă aș fi fost o târfă, la fel mi-ai fi vorbit.

POLONIUS

Dacă ai fost o târfă, nu ți-aș fi vorbit.

OFELIA

Spre asta mă împingi.

POLONIUS

Îl iubești sau nu-l iubești? Răspunde-ți la întrebare și ai să știi ce trebuie să faci.

8.

CLAUDIUS – GERTRUDE – POLONIUS – HAMLET – DUHUL

(Replicile lui Claudius și ale Duhului se succed, se suprapun uneori.

Hamlet, adânc tulburat de apariția Duhului, este singurul care îl vede și care îl aude. Nu vrea să piardă un cuvânt din spusele lui, dar încearcă să prindă ceva și din discursul lui Claudius.

Pentru toți ceilalți de față, spectacolul agitației permanente a lui Hamlet, frânturile de cuvinte pe care încearcă să le articuleze, este un apăsător motiv de uimire și neliniște.)

CLAUDIUS Am cumpănit bine și, mânați de dragostea nețărmurită pe care o nutrim pentru fiul nostru, Hamlet;...

DUHUL *(alături de Claudius, umăr la umăr cu acesta, nu are ochi și nu i se adresează decât lui Hamlet)* ...Am adormit în brațele ei... Mă sufocam...

CLAUDIUS ... de grija pe care o purtăm pentru pacea sufletului lui; și pentru a goni orice gând nebunesc care ar mai putea bântui prin mintea cuiva...

DUHUL ... am respirat adânc, parfumul otrăvitor mi-a inundat pieptul... Am știut că mor...că inima are să-mi plesnească...

CLAUDIUS ... cu dispensa excepțională dată de PREAÎNALTUL PĂRINTE, am semnat astăzi Decretul Regal...

DUHUL ... am încercat să mă ridic... să-i văd... spaima și oroarea care, în ticăloșia lor, le desfigura fețele...

CLAUDIUS ... dispunem deshumarea și necropsierea defunctului nostru Rege. Polonius, șambelanul Curții, va prezida comisia...

DUHUL ... chipul lui nu trebuia să se imprime în ochii mei stinși. M-a ținut îmbrățișat...

CLAUDIUS ... 3 dintre cei mai iluștri medici din țară, la care se va alătura o somitate din străinătate...

DUHUL ... apoi am început să mă duc... încet, foarte încet...

CLAUDIUS ... asistați de neprețuitul nostru prieten, Horațiu...

DUHUL ... plutind într-o lumină care curgea odată cu mine.

CLAUDIUS ... care va asista la toate procedurile și la toate dezbaterile.

GERTRUDE Hamlet, dacă crezi că nu e destul... dacă îți mai dorești ceva...

(Duhul se desprinde de lângă Claudius, se pregătește să iasă, Hamlet se precipită în urma lui.)

HAMLET *(arătându-i pe cei din jur, care-l privesc uluiți) ... Lasă-i să te vadă, sa te audă! O clipă!! Doar o clipă!*

DUHUL *(se oprește, se întoarce, îl așteaptă pe Hamlet până vine aproape de el)*
...În drumul pe care am pornit, mi-a apărut în fața ochilor chipul unui om... Condamnat la moarte prin împușcare, crimă politică. Erau câțiva, pe primii trei i-au pus deja la zid. A socotit că i-au mai rămas cam 5 minute, trebuia să-și drămuiească timpul... Două minute să-și ia rămas bun de la prieteni, două să se gândească la el, un ultim minut să mai arunce o privire împrejur... Dintr-o dată a avut revelația că și-a irosit viața pe nimic și speriat s-a întrebat ce-o să răspundă Celui de Sus, în clipa Judecării de Apoi... Nici un răspuns, nici o scuză... M-a întrebat cum mi-am rânduit eu viața și cât din ce am trăit a fost voia mea... Și m-am gândit la cât de departe am fost de mama ta și de tine... La toate pe care aș fi vrut să ți le spun și toate întrebările pe care abia atunci mă gândeam că ai fi vrut să mi le pui și nu ai apucat să mi le pui niciodată... M-am cutremurat!... Vinovat! Dar nici o greșeală nu poate fi pedepsită prin crimă... Răzbună-mă! ... *(Iese)*

HAMLET *Crimă!! (Se întoarce spre ceilalți cu o privire oarbă; încearcă să facă un pas; ambele mâini întinse într-un gest acuzator) Crimă?!?*

CLAUDIUS *Ori în lume, ori în ospiciu! (Iese precipitat.)*

(Gertrude și Ofelia au rămas pe loc.

Ofelia pare să vrea să articuleze un cuvânt, nu e în stare, nu are aer, pare că se sufocă.)

GERTRUDE *(profund afectată, dar încă stăpână pe ea) Doar tu îl mai poți salva...*

9.

HAMLET – OFELIA – POLONIUS – GERTRUDE

OFELIA Să îndrăznesc să-ți adresez o vorbă sau te las să te bucuri de un moment de liniște?

HAMLET ... Nici măcar tu nu înțelegi că "liniște" și "Hamlet" nu se mai suportă unul lângă altul?!

OFELIA Se poate trăi într-o veșnică suferință?

HAMLET Sper că nu...

OFELIA Abandonul e o soluție?...

HAMLET E de preferat o viață golită de orice sens?

OFELIA ... Nu vei afla unde începe și unde se sfârșește *răul*, înainte să faci un pas înapoi, acolo de unde nervurile cele mai fine să fie percepute de judecata ta... Lasă-i timpului un bob zăbavă, să bandajeze rănilor din care țâsnește durerea...

HAMLET Mă întreb dacă se poate trăi în veșnică suferință și propovăduiești prelungirea suferinței! Până când?!

OFELIA Până când "Hamlet" și "liniștea" vor fi din nou prieteni și mintea îți va redeveni aliatul cel mai de nădejde.

HAMLET "Sfaturi înțelepte"! Probabil că altă dată, altcuiva, și eu m-aș fi grăbit să le dau.

OFELIA Ai prilejul să afli cât e adevăr și câtă e spioală e în mult-lăudata înțelepciune a lui Hamlet.

HAMLET ... Mintea mea refuză să cuprindă răul care mă tem că s-a produs.

OFELIA "Mă tem": o îndoială! Nu da răului avans, câtă vreme nu poți să-l dovedești!

HAMLET Nu mă ajuți! Nu faci decât să sporești negura în care orbesc...

OFELIA Pleacă, Hamlet!

HAMLET De ce? Unde?!

OFELIA Cât mai repede și cât mai departe.

HAMLET Să fug de propria-mi neputință? Să abandonez o datorie sfântă și un legământ...

OFELIA Față de cine?!

HAMLET Mă iscodești?! Du-te!

OFELIA Plec cu tine...

HAMLET Am spus să ieși!

OFELIA VIn cu tine, Hamlet!

HAMLET "Vin cu..." (*Începe să râdă; se ciupește cu putere de obraji, de brațe corp*) "Vin cu tine"!... Delirez?!... Îți bați joc de-un biet nebun?!... Vorbește!... Te rog!

OFELIA ...Va veni un timp în care tainele, astăzi ferecate, îți vor vorbi de la sine. Și dacă cineva e vinovat, îl vei afla și va plăti pentru tot răul pe care ți l-a pricinuit... Astăzi, ești neputincios și singur și șansele nu ai cum să le întorci de partea ta.

HAMLET (*vorbele Ofeliei au efectul unei găleți cu apă sloi aruncată în plină figură*) ...Știi mai mult decât îmi pot imagina...

OFELIA Nu.

HAMLET Ba da! Și pentru că știi, ți-e frică de ce poate urma și ești gata la cea mai inimaginabilă nebunie, doar să mă ții departe de pericolul care...!

OFELIA Nu știi decât că sunt gata să te urmez la capătul pământului!

HAMLET Ca să pui pământul între mine și cine?!...

OFELIA Și tine! Pe tine și doar pe tine vreau să te apăr!

HAMLET De cine?!!

OFELIA De orice gând sau faptă urzită împotriva ta!

HAMLET Sunt prea lipsit de importanță și de ambiții, să stau în calea cuiva!...

OFELIA Judeci! Cu voce tare!

HAMLET Înseamnă c-am atins adevărul!

OFELIA Cui îi pasă? Mâine putem pleca.

HAMLET E-o nebunie! Onoarea ta?!...

OFELIA Nu trece în fața iubirii pe care ți-o port de-o viață.

HAMLET Polonius?! Îl expui la o rușine de care nici în mormânt nu te va ierta!...

OFELIA ... I-am spus...

HAMLET Și nu ești deja închisă într-o mănăstire?!?

OFELIA S-a recunoscut neputincios în fața unei decizii de neclintit.

HAMLET Polonius "neputincios în fața unei decizii de neclintit"?!... Te-ai dus în fața lui și i-ai spus... Ce?! Vreau să aud vorbele pe care ai cutezat să i le spui în față, când, din dragoste pentru mine, ai ales dezonoarea și oprobriul public!

OFELIA ...Te îndoiești de mine?

HAMLET Să mă îndoiesc mai bine de dramul de minte pe care-l mai am?!... (*Îi cuprinde obrazul în palme și o obligă să-l privească în ochi*) Nici ticăloasă nu ești și nici să minți nu ești în stare: ce plan au pus la cale?!

OFELIA (*Plânge*) Dragostea mea nu-ți dă suficient temei să crezi ce-ți spun...?

HAMLET Dragostea ta este arma lor otrăvită! A cui a fost ideea?! Cine ți-a șoptit că acum este momentul "sacrificiului", dacă vrei să-ți clădești un viitor alături de prințul Hamlet?!

OFELIA (*Încearcă în zadar să scape din mâinile lui*) Durerea îți întunecă mintea și mă acuzi de lucruri pe care pentru nimic în lume nu le-aș făcut!

HAMLET Nu, dacă ți-ar fi cerut cineva deschis să i te alături să-l alungați pe Hamlet! Dar pentru nimic în lume n-am să cred că în capul tău s-a născut ideea să abandonezi sfințenia în care ai fost crescută și să te oferi ca nadă...

(*Intră Polonius*)

POLONIUS Ai dreptate: nu în capul ei s-a născut.

OFELIA (*se smulge din mâinile lui Hamlet; lui Polonius, oripilată*) Pleacă!!

POLONIUS Dar înainte de-a întreba a cui a fost ideea, întreabă-te întru salvarea cui vine ea.

HAMLET Cum nu m-am gândit că numai mintea ta...

OFELIA (*lui Polonius*) Te conjur, pleacă!

POLONIUS (*lui Hamlet*) Te înșeli!

HAMLET Nici tu?! (*Polonius neagă din cap*) Nici ea?!... (*Semn spre Ofelia, rămasă încremenită, albă la față. Polonius neagă din cap*) ...Atunci cine? (*Hamlet se translează încet în rolul "nebunului"*) Cine trage sforile? Cine ne vrea țopăind după pofta lui? Ei, cine-i oare Marele Păpușar? Ghici ghicitoarea mea! (*Ca într-un joc de copii, îi indică pe rând pe cei de față: Ofelia, Polonius, Hamlet*) An-tan-te – ghizemane-ple – ghizemane-compame – an-tant-te! (*Îndreaptă degetul spre Ofelia*) Ai câștigat: tu ne spui!

POLONIUS Nu chinui de pomană un suflet ...

HAMLET Nu-i sufla: e fată mare, răspunde singură! (*Lui Ofelia*) Cine?!

OFELIA Eu...

HAMLET Tu?!

OFELIA Am vrut... Am crezut...

HAMLET Fata neprihănită din icoana pe care-o port la piept (*Își smulge de la gât lanțul cu medalion, pe care îl purta sub cămașă, și i-l aruncă la picioare*) "a vrut și a crezut" și și-a plecat urechea să-mi ceară ce i-au șoptit oameni al căror nume nu cutează să-l rostească?!

POLONIUS Nu multe fete pe lume ar fi acceptat...

HAMLET (*peste el; lui Ofelia*) Astea-s devoțiunea și iubirea ca lumina ochilor pe veci dăruite mie?!!

POLONIUS Faci o imensă greșeală! Nu-ți permit pentru nimic în lume să lovești...

HAMLET (*peste el; lui Ofelia*) Acum știu chipul trădării! (*Își scoate de la brâu pumnalul și îl întinde Ofeliei*) Taie-ți limba, de-oi mai vrea vreodată să-mi adresezi un cuvânt!

(Ofelia apucă pumnalul.

Polonius îi smulge pumnalul din mână și îl aruncă pe jos.

Intră Gertrude)

GERTRUDE (*un singur pas; se oprește; privire fixă ațintită asupra lui Hamlet*) Destul!

(Intervenția lui Gertrude îl paralizează pe Hamlet. Rămâne nemișcat, tensiunea paroxistică de care era cuprins pare să se scurgă în pământ. Se retrage supus doi pași.

Abia acum, Gertrude vine și o îmbrățișează pe Ofelia, o strânge și o reține La pieptul ei.)

GERTRUDE ...Iartă-mă. (*O mângâie, o sărută; o conduce încet spre Polonius, căruia o încredințează.*)

(Polonius își petrece brațul peste Ofelia, care abia se mai ține pe picioare, și ies din scenă.)

GERTRUDE ...Niciunul din oamenii ăștia, ale căror vieți le-ai transformat-o într-un coșmar, n-are nici o vină. Dacă există un "vinovat", eu sunt acela. Judecă-mă și dă-mi orice pedeapsă. Dar mai întâi, află un adevăr pe care am jurat să nu-l știe nimeni: am vrut să-mi iau zilele. Am vrut să mor odată cu omul pe care l-am adorat și singurul lucru care a fost mai tare decât mine ai fost tu! Gândul că te las singur, că eu îmi voi plăti pacea cu suferința ta supraomenească mi-a frânt brațul și m-a

condamnat să-mi duc mai departe crucea în lumea asta. (*Se apleacă și ridică de jos pumnul lui Hamlet.*) Spune-mi că am greșit și într-o clipă se face dreptate!

HAMLET (*a ascultat replica lui Gertrude nemișcat, alb ca varul, fără să schițeze un gest, aproape fără să respire; după o lungă tăcere*) Tata mi-a spus că a fost omorât.

GERTRUDE În vis?

HAMLET În fața ochilor.

GERTRUDE Vedenii! Halucinații!!

HAMLET Sufletul... Duhul lui.

GERTRUDE Cine a făcut-o?! Și de ce?!... Cine?!...!

HAMLET ... Tatăl meu.

GERTRUDE Ai mai spus o dată neghiobia asta! Scoateți-o din minte! Sinuciderea e ultimul lucru...

HAMLET Crimă.

GERTRUDE Ce-ai spus?!?

HAMLET Crimă!

GERTRUDE (*încearcă să descifreze cele auzite*) ...Cum adică?!... Vrei să spui că?!... Nu el?!... Nu Regele Hamlet e tatăl tău, ci un altul care... (*Urlet cumplit; se repede cu pumnul asupra lui Hamlet; Hamlet se apără, îi smulge cuțitul din mână și îl aruncă cât mai departe, o culcă la pământ, imobilizată sub greutatea corpului lui. Gertrude se mai zbate de câteva ori, se liniștește; hohote de plâns.*) ... O târfă ordinară, asta sunt pentru tine?!... O târâtură care și-a înșelat bărbatul și azi l-a băgat și-n pământ?!... (*Se ridică cu greu de jos.*)

HAMLET (*vrea să o ajute*) Mamă!...

GERTRUDE (*îl respinge*) Să nu mai rostești vreodată cuvântul ăsta! Nu mai ai tată și nici mamă nu mai ai!

HAMLET Ce să fac?! Cui să mă împărtășesc?!

GERTRUDE Sfântului Duh!

HAMLET N-am spus că-l cred! N-am spus c-așa a fost!... Îmi pierd mințile și nu am un sprijin!!

GERTRUDE Pleacă unde vezi cu ochii sau...

HAMLET Mamă!

GERTRUDE (*se îndreaptă târându-și pașii spre ieșirea din scenă*) Bietul de tine!...

Biata de mine!

(Intră Polonius: alb la față, mișcare rigidă, trece pe lângă Gertrude fără să o vadă.

Gertrude se oprește, se întoarce după el, îl urmărește cu privirea.)

POLONIUS *(se oprește în fața lui Hamlet; îi întinde bucata de hârtie pe care o are în mână.)*

HAMLET *(ia hârtia; citește cu voce tare) "Am sperat că ești mai bun ca ceilalți. M-am înșelat."*

POLONIUS *(stare de șoc) Ofelia nu mai este printre noi.*

10.

HAMLET – HORAȚIO

- HAMLET *(urlă spre ceruri)* Tată!!!... Tată!!!... Scump părinte!!! *(Așteaptă câteva clipe, ca și cum ar fi putut primi vreun răspuns.)* Am băgat-o pe Ofelia în mormânt, mama mă blestemă, pământul stă să crape sub călcătura mea și acolo ("Sus") nu-mi răspunde nimeni!... Ce-mi rămâne să fac, Horațio? Să intru într-un ospiciu, să m-ascund într-o mănăstire sau să am onoare și să-mi zbor creierii?!
- HORAȚIO ... Cel care ți-a vorbit putea fi un trimis al lui Satan... *(Își face cruce și sărută cruce care îi atârnă la piept.)* ... dar putea fi și tatăl tău...
- HAMLET N-am s-apuc ziua să aflu adevărul... *(Încă o inutilă încercare; nici el nu mai crede. Spre cer.)* ... Tată!
- HORAȚIO Dacă apare și a treia oară în fața ochilor tăi, nu-ți va fi mai ușor să știi cu cine vorbești...
- HAMLET Deci, totul e pierdut.
- HORAȚIO Neștiute sunt căile Domnului... Dar, aici, pe pământ, există o ființă care dacă există un adevăr, el îl cunoaște...
- HAMLET *(stors; timpul de gândire a expirat)* ... Îndură-te... Nu mai sunt în stare de nimic...
- HORAȚIO Polonius!
- HAMLET Mi-a luat-o înainte: mintea lui l-a scutit să mai judece...
- HORAȚIO Ofelia i-a redat libertatea: nu mai este obligat să slujească.
- HAMLET ... Măcar și pentru a-i oferi șansa să-mi ia viața și tot trebuie să-l caut.

11.

GERTRUDE – CLAUDIUS

CLAUDIUS Știe tot: viața noastră nu mai are nici un preț pentru el!

GERTRUDE Știe tot și nu crede nimic. Deci, nu știe!

CLAUDIUS Acum! Peste un ceas! Dar mâine?! E suficient să mai dea o dată ochii...

GERTRUDE E fiul meu, Claudius!

CLAUDIUS E viața mea, Gertrude! Și a ta! Și mai presus de noi, e tronul!

GERTRUDE ... Supravegheat clipă de clipă și pas cu pas, n-ar fi un pericol pentru nimeni...

CLAUDIUS Dar nimeni nu-l poate împiedica pe "prințul Hamlet" să vină să-și sărute mama sau să-l îmbrățișeze pe rege! Și atunci pasul spre răzbunare e de neoprit...

GERTRUDE Nu toți se nasc criminali!

CLAUDIUS Nici eu și nici tu nu ne-am născut ca să ucidem! E suficient să ajungi să fi convins că ai dreptul s-o faci și nimeni nu te mai poate opri. Suntem animale de pradă, Gertrude: frica să nu fim descoperiți ne mai ține în frâu!

GERTRUDE ... Ce propui?

CLAUDIUS Aștept soluția ta.

GERTRUDE ... Să nu-ți treacă prin minte... (*Îl privește cu teama de-a continua.*)

CLAUDIUS Ei, păstrează-ți cumpătul!... Hai să spunem că nu e vorba decât de o criză. S-au adunat suficient de multe să dea peste cap și-un bivol, dar un mânz precum Hamlet. Dar, e limpede, băiatul e gingaș, firav, fără forță...

GERTUDE Deci, nu ai de ce să te temi!

CLAUDIUS "Eu"?!... Mai gândesc la "noi"!... Criza următoare? Când va avea loc? O putem anticipa sau o să ne trezim în fața ei după ce-a aruncat totul în aer? Azi e singur; se poate foarte bine ca, peste o vreme, să-l vedem în fruntea celor care nu s-au dat în lături nici acum să ne sfideze...

GERTRUDE Nu mă pune să aleg între copilul meu și tine!

CLAUDIUS Încă poți să alegi...

12.

HAMLET – POLONIUS – GERTRUDE – CLAUDIUS – HORAȚIO – DUHUL

(Polonius într-o rasă de monah, tras la față, desprins complet din lumea înconjurătoare.)

HAMLET ...N-am îndrăznit să te tulbur ca să-ți spun cât de adâncă este rana din sufletul meu și cât de mult am iubit-o pe cea pe care o voi plânge până la sfârșitul vieții... Respectul pentru suferința ta și decența mă opresc să-ți împărtășesc clipele fericite pe care le-am trăit alături de ea și de visele pe care le-am clădit împreună...

POLONIUS *(șoaptă)* Destul.

HAMLET Sunt gata să-ți dau viața mea dacă mă crezi vinovat... dacă ți-ar ușura măcar cât un fulg chinul pe care-l trăiești... În fața lui Dumnezeu, smerit și cu fruntea lipită de pământ sub călcâiul tău neiertător, îți spun că nu sunt vinovat de moartea Ofeliei...

POLONIUS *(șoaptă)* Pleacă.

HAMLET S-a lăsat înșelată... A acceptat să joace un rol scris de alții, în apărarea lor... Nu au forțat-o, nu au amenințat-o: au mințit-o! I-au cerut "să mă ajute"... "să mă salveze"... A fost unealta lor și, cu sinceritatea care a existat întotdeauna între noi, i-am spus că a greșit... I-am spus-o răspicat, cu un ton care sigur a lovit-o... Dar vorbele mele exprimau adevărul și ea a știut lucrul ăsta... S-a sacrificat pentru mine...

POLONIUS Ce vrei de la mine?!

HAMLET ... Dar nu eu am împins-o la moarte... Nu eu!... Cine, Polonius?!... Vorbește!!!

POLONIUS *(șoaptă)* ... Părinții tăi.

HAMLET Cine l-a ucis pe regele Hamlet?!!!

POLONIUS *(șoaptă)* ... Părinții tăi.

HAMLET În fața lui Dumnezeu, cine sunt părinții mei?!!

POLONIUS ... Gertrude și Claudius!!!

(O secundă, până când tunetul pătrunde în creierul lui Hamlet; se prăbușete la pământ, cu brațele desfăcute în cruce.

În același clipă, Gertrude și Claudius dau buzna în scenă.)

CLAUDIUS *(lui Polonius)* Un dram de minte să-ți mai fi rămas și ai fi murit în patul tău! *(Îl execută. Lui Gertrude, semn spre Hamlet.)* Lasă-mă să fac ce trebuie să fac.

GERTRUDE ... E fiul tău.

CLAUDIUS E dușmanul meu. Și al tău. Dușman de moarte! Du-te și primește ambasadorii; te ajung din urmă.

(Intră Horațio.)

CLAUDIUS Ne-ai scutit să te mai căutăm... *(Scoate arma; în aceeași clipă, Horațio este și el cu arma în mână.)*

GERTRUDE *(lui Horațio)* Veți fi escortați până la frontieră; la noapte să fiți departe de țară!

CLAUDIUS Nu cred că vezi limpede unde-am ajuns...

GERTRUDE Am zis!

(Hamlet își revine; se ridică, nesigur pe el, în picioare.)

HORAȚIO Ești exilat.

HAMLET *(lui Gertrude)* Asta e soluția?... Îți închipui că ai să poți să trăiești mai departe?... Că ai să ai liniștea să te bucuri de ce-ai dobândit cu sânge nevinovat? Că ai să mai scapi vreodată de un coșmar pe care încă nu-l percepi, dar care s-a născut și crește ca un făt monstruos în tine?!

GERTRUDE Nu știi nimic!

HAMLET Mamă!

GERTRUDE Te-ai întrebat o singură dată care este viața de care am eu parte alături de omul pe care ți l-ai crezut tată? Vorbești de "crimă"? Numărul celor comise de el, toate din "înalte rațiuni de stat", ți-ar tăia respirația, dacă ai ajunge vreodată să le afli. Tot ce știu și tot ce-am făcut am învățat de la el! "Crimă"?! A știut că nu ești fiul lui și că el *(Semn spre Claudius.)* ți-e părinte. Dar i-a păsat atât de puțin de noi că în locul pedepsei pe care o meritam a preferat să ne ignore și să ne facă viața un calvar! A știut și ți-a cerut să-ți ucizi "tatăl", ca să-ți răzbuni tatăl! A fost mai bun ca noi?! În numele cărei dreptăți ne judeci și ești gata să ne dai pedepsele cele mai grele?!

HAMLET *(neputincios; spre Horațio)* Ajută-mă, Horațio... Nimic din ce învățăm la școală nu se potrivește în viață... O clipă să fi întârziat și tatăl meu m-ar fi trimis în lumea celor drepti...

CLAUDIUS Te-ai legat cu jurământ să faci același lucru!

HAMLET ... mama, mai milostivă, acceptă să-mi cruțe viața, dar să plec într-un exil de unde să nu mă mai întorc decât ca să-mi iau locul în pământ...

GERTRUDE Împacă-te cu rosturile lumii și bucură-te de viață alături de noi!

HAMLET ... iar Ofelia, după ce-am convins-o că nu sunt "cu nimic mai bun decât ceilalți", nu m-a iertat c-am înșelat-o... Nu există iluzie mai pernicioasă decât aceea de-a-ți imagina că poți schimba lumea... Vrei să supraviețuiești?! Schimbă-te! Schimonosește-te! Toarne-te în tiparul fantezelor care bântuie în jurul tău și de care te ciocnești neputincios și oripilat la tot pasul... Merită, bunul meu Horațio?

HORAȚIO *(îl strânge în brațe, înlăcrimat)* "Rămâi așa cum te-a făcut Dumnezeu": este singura probă de eroism la care putem aspira.

HAMLET *(se desprinde de Horațiu)* Frica să ne acceptăm efemeritatea! "Eroism"?! Spaima de hăul care ne așteaptă!

GERTRUDE Au fost ani buni în care brațele mele ți s-au părut un loc binecuvântat de Dumnezeu. Sunt mama ta, Hamlet, și nu-mi imaginez bucurie mai mare decât să te reprimesc din nou...

HAMLET *(fără s-o asculte; lui Claudius)* Pot spera la un "culcuș" și lângă inima ta?

CLAUDIUS Jur pe Sfânta Cruce că n-am știut până azi că-mi ești fiu, dar...

HAMLET *("mergi mai departe")* Sări!

CLAUDIUS ...dragostea pe care ți-am dăruit-o ca unchi, de azi înzecită ți-o voi dărui!...

(Negura Duhului se apropie; de data asta ajunge și la simțurile celorlalți.)

HAMLET *(răspuns Claudius)* Dragoste?!

DUHUL ... Răzbună-mă, Hamlet!

HAMLET *(râs isteric)* Da, tu lipseai!!

DUHUL Răzbună-mă!

HAMLET Ce silă mi-e de voi! Iartă-mă, Horațiu.... Dooooaamne!

(Smulge arma de la centura lui Horațio și se sinucide.)

HORAȚIO *(copleșit de moartea lui Hamlet) "O mare inimă s-a frânt acum!...
Noapte bună, dulce prinț... Să cânte un stol de îngeri spre odihna ta..."*

CLAUDIUS E frumos și nobil ce spui, Horațio.

(Horațio se apleacă asupra lui Hamlet și îi sărută fruntea. Se ridică, gata să plece.)

GERTRUDE *(sincer marcată de moartea lui Hamlet, dar reușind să-și păstreze cumpătul.)* Dar nu destul... I-ai fost ca un frate fiului nostru și prezența ta aici, lângă noi, ne-ar ajuta să ne amăgim că-l așteptăm împreună să se întoarcă dintr-o lungă călătorie...

HORAȚIO Plec cu ce-am pe mine. Nici măcar "rămas bun" nu trec să-mi iau...

GERTRUDE Postul înțeleptului Polonius îți vine ca o mănușă.

HORAȚIO *(pas spre ieșire)* Vă las cu bine, Regină...

GERTRUDE Regina nu te-a întrebat și nu te-a rugat, Horațio! Ți-a comunicat o hotărâre!

CLAUDIUS Iar Regele te îndeamnă să cumpănești bine!

HORAȚIO La ce?! Cum credeți...

CLAUDIUS La câte ai învățat... La câte știi... Ai o singură soluție: viața alături de noi!

HORAȚIU Pentru nimic în lume!

CLAUDIUS Ce tânăr ești...

GERTRUDE *(lui Horațiu)* Poți să refuzi.

(Regele bate de două ori din palme: doi servi intră în scenă purtând pe brațe vestimentația oficială a lui Polonius: îl dezarmează și îl îmbracă pe Horațiu, incapabil să schițeze un gest, să articuleze un cuvânt.

Regina, Regele, urmași de Horațio, flancat de cei doi servitori, ies majestuos din scenă.

Leșul lui Hamlet rămâne abandonat pe scena goală.

Cor de heruvimi.

Din ceruri, vocea suavă a lui Hamlet...)

HAMLET ... Și mai presus de orice, rămâi credincios ție însuși.

C O R T I N A

20.07.2011 - 9. 01. 2012